

ECHIPA DE ELABORARE ȘI REDACTARE

Dr. arh. Victor Timotin, cs II

Dr. geogr. Tamara Simon, cs.I¹

Ec. Alina Cristina Niculescu, cs. III

Geogr. Adrian Rădulescu, cs.

Ec. Mihaela Barbu, cs.

Ec. Nadina Creinicean, cs III.

Ec. Eduard Chilom, as.cs.

¹ coordonator

CUPRINS

Capitolul II – Raporturile dezvoltării socio-economice în Carpații Românești

2.1. Tendințe socio-economice actuale.....	pg.3
2.2. Criterii și indicatori pentru zona montană.....	pg. 6
2.3.Schimbări climatice și gestionarea energetică.....	pg.21
2.4. Stadiul actual al dezvoltării economice.....	pg.28
2.5. Analiza SWOT pentru zona carpatică din România.....	pg.36
Bibliografie.....	pg.42
Anexe.....	pg.44
1. Tabelul populației totale, pe gen, densitatea populației în anul 2014;	
2. Tabelul de evoluție demografică a populației urbane/rurale 2011-2014	
3. Tabelul cu GAL-urile existente în aria montană din Convenția Carpatică în 2015	
4. Tabelul cu evoluția populației din orașele Convenției Carpatice la recensămintele din 1992, 2002, 2011 și anul 2014;	
5. Lista unităților de cercetare din localitățile montane în 2015.	
Hărți	
1. Harta Convenției Carpatice;	
2. Harta aglomerărilor urbane și a comunelor incluse în Convenția Carpatică.	

Capitolul II

RAPORTURILE DEZVOLTĂRII SOCIO-ECONOMICE ÎN CARPAȚII ROMÂNEȘTI

În ultimii ani, Europa a trecut prin cea mai gravă criză financiară și economică de la al doilea război mondial. Măsuri fără precedent au trebuit să fie adoptate de instituțiile UE și de guvernele naționale pentru a stabili economiile statelor membre, a consolida finanțele publice și a împiedica anularea rezultatelor obținute în deceniile de integrare europeană.² Dar criza încă nu s-a încheiat, o dovadă fiind existența lipsei locurilor de muncă și a unui șomaj de nivel ridicat.

Pentru țările care fac parte din UE se impune depășirea contextului actual, dominat de politicile naționale, către o viziune și conexiune politică mai puternică, prin care fiecare stat să știe ce poate să ofere economiei europene, ca produse și servicii, pentru că altfel unii vor câștiga în detrimentul altora și va spori euroscepticismul.

2.1. Tendințe socio-economice actuale

La nivelul secolului XXI se preconizează debutul unei noi ere economice, pentru majoritatea statelor de pe glob. În urma ultimei crize economice, ale cărei efecte nu au fost în totalitate eradicate, se presupune că la nivelul continentului european, principala problemă rămâne energia și digitalizarea masivă a unor sectoare economice, precum transporturile, comunicațiile, cultura, turismul. În plus, în funcție de resursele disponibile, se va trece la conceptul de pro-consumator, adică simultan de producător și de consumator, pe piețe mai mici și mai eficiente.

În acest context va apărea o economie capitalist - hibridă, unde o parte va reprezenta evoluția produselor și serviciilor pe o piață concurențială, pentru consumuri individuale și de grup, o parte pe formarea de bunuri și servicii orientate folosinței comune.³

Infrastructura energetică va trebui să treacă cât mai repede de la energia fosilă la surse regenerabile. Prin urmare se va impune o nouă adaptare a tuturor clădirilor, infrastructurii, instalațiilor electrice la crearea unei rețele comune inteligente. În prim plan se va afla sectorul transporturilor și logisticii ce vor fi complet digitalizate; drumurile vor fi echipate cu senzori

² http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_ro.pdf/ Discurs Jean Claude Juncker/Strasbourg, 14 iulie, 2014.

³ După economistul american Jeremy Rifkin, autorul conceptului unei a treia revoluții industriale, 2015.

pentru a deveni mai ușor de parcurs și de gestionat. Aceste aspecte vor avea nevoie de o puternică forță de muncă, extrem de bine pregătită profesional.

Din perspectiva UE, există multe domenii de politică abordabile pentru perioada 2014-2020, axate în special pe locuri de muncă, creștere economică, echitate și schimbări democratice, exprimate prin:

- ➡ O reorientare către creștere economică, investiții durabile, locuri de muncă;
- ➡ O piață digitală unică interconectată între toate țările membre;
- ➡ O conexiune energetică performantă, Uniunea Europeană a energiei să ajungă pe primul loc la nivel mondial în domeniul energiilor regenerabile;
- ➡ O politică comună privind combaterea încălzirii globale și a emisiilor GES;
- ➡ O piață internă mai profundă și mai echitabilă, cu o bază industrială consolidată, axată pe domenii de vârf;
- ➡ O acțiune comună de verificare și control a activităților bancare și a creditării, cu realizarea unei uniuni a pieței de capital;
- ➡ O creștere a mobilității forței de muncă, cu condiții de viață și de remunerare similare;
- ➡ O uniune economică și monetară mai aprofundată și mai echitabilă, pentru a menține stabilitatea monedei unice europene;
- ➡ Un acord de liber schimb cu SUA care să fie rezonabil și echilibrat, cu păstrarea standardelor sociale, în materie de siguranță, de sănătate și de protecție a datelor ale țărilor membre UE, a diversității lor culturale;
- ➡ Un spațiu de justiție și de drepturi fundamentale bazat pe o încredere reciprocă, schimbări democratice, cu cooperare judiciară, combaterea criminalității, terorismului transfrontalier;
- ➡ O nouă politică europeană privind migrația legală, pe problema deficitului de competențe specifice cu atragerea de talente, pentru a face față mai bine provocărilor demografice;
- ➡ O prezență mai puternică pe scena politicii mondiale, în materie de pace, de securitate și apărare;

Deși are statutul de membră a UE, România are o economie mai degrabă complementară decât competitivă, în raport cu economiile celorlalte state membre. În multe domenii de activitate, țara noastră se află încă la stadiul de preaderare (zeci de angajamente nefinalizate) ori de postaderare imediată; prin urmare nu se găsește la un nivel avansat de convergență cu standardele UE.

După 25 de ani de tatonări legislative și economice, România are nevoie de un alt model de dezvoltare, bazat pe motoare sustenabile de creștere economică, cum ar fi: investițiile directe, o largă ofertă națională de bunuri și servicii, creșterea productivității și exporturile. Acest nou model de dezvoltare va trebui să se axeze pe:

- ➡ Creștere economică sustenabilă prin raport echitabil resursă-consum;
- ➡ Reformă fiscal-bugetară coerentă și diferențiată;
- ➡ Modernizarea sistemelor publice: educație, sănătate, politici sociale;
- ➡ Dezvoltarea infrastructurii de transport, edilitare, energetice etc;
- ➡ Creșterea competitivității economice prin calitatea produselor și serviciilor.

Procesul de evoluție economică ascendentă va depinde în următoarea perioadă de adâncirea și continuarea reformelor structurale: management performant, transparență și simplificarea procedurilor care pun în contact interesul public cu cel privat, precum și modernizarea administrației centrale și locale prin digitalizare informatică la nivel cât mai înalt. Ca atare, o dezvoltare economică sustenabilă înseamnă construirea unui sector privat puternic, autonom în raport cu puterile politice, capabilă să genereze prosperitate și să dinamizeze inclusiv reformele din sfera sectorului public.

Prin urmare, intervenția și autoritatea statului în economie trebuie să dețină doar axele de dezvoltare economică sustenabilă și pârghiile de control în aplicarea legilor și orientărilor strategice. La ora actuală există încă un stat prea puternic și centralizat ca viziune și birocratie.

De asemenea, se impune o multiplicare a ponderii proiectelor orientate către creșterea competitivității în programele cu finanțare internă și comunitară europeană, în special pe axa dezvoltării regionale (care trebuie privită ca având impact economic și mai puțin sub aspect tehnico-edilitar); creșterea ponderii finanțării pentru producția de bunuri și servicii noi (surse regenerabile de energie, servicii pentru mediu, cercetare-inovare); sprijinirea programelor de pregătire continuă a forței de muncă și specializare precum și a mobilității acestora în teritoriu.

Pe primele locuri ar trebui să se regăsească încurajarea și stimularea investițiilor în industria de comunicații și tehnologia informației; implementarea Documentului de politici Europene „Small Business Act” la toate nivelurile administrației din România prin adoptarea propunerilor legi; utilizarea cercetării și a inovației ca suport pentru diversificarea și eficientizarea produselor și serviciilor.

Pentru o dezvoltare economică durabilă, inclusiv pentru zona montană trebuie asigurată o legislație corespunzătoare, care aplicată consecvent să permită o creștere a atractivității economiei românești, să susțină spiritul întreprinzător al sectorului privat, prin

reducerea constrângerilor instituționale și a rigidităților care îngreunează inițierea și dezvoltarea afacerilor.

Concluzii

Privind zona montană prin prisma Convenției Carpatice, țara noastră nu are încă un mecanism coerent și unitar de susținere a întregii zone montane. În plus, acordarea de facilități fiscale, acestea sunt orientate cu precădere pentru zona defavorizată. O parte sunt alocate prin Ministerul Mediului, o parte prin Ministerul Agriculturii. Această fărâmițare a alocațiilor de sprijin pentru zona montană determină o birocrație suplimentară. Acestea s-ar putea unifica sub un singur instrument de subvenție acordată.

În plus, trebuie realizate politici separate sub aspect economic, al amenajării teritoriului pentru zonele montane, pentru a permite o dezvoltare durabilă a spațiului carpatic românesc. Noile planuri s-ar putea racorda sub formula dezvoltării și amenajării durabile a teritoriului.

Un ritm înalt și sustenabil de creștere economică este singura sursă realistă de combatere a sărăciei din comunitățile montane. Prin politici economice coerente se va consolida stabilitatea microeconomică și se va asigura predictibilitate pentru mediul de afaceri local și regional.

În același timp, România va trebui să respecte parametrii actuali ai Strategiei Europa 2020, cerință la care România trebuie să răspundă prin obligațiile asumate ca stat membru al Uniunii Europene. De asemenea, să aplice recomandările și cerințele din strategia de dezvoltare durabilă existente în Strategia Convenției Carpatice (2014), precum și în ghidul de bune practici în turism.

2.2. Conexiuni dintre zonele urbane și rurale

Politicile actuale de dezvoltare spațială vizează asigurarea unei dezvoltări echilibrate și durabile a teritoriului Uniunii Europene. Odată cu aceasta se pot atinge cele trei **obiective fundamentale** ale politicii comunitare și anume:

- *coeziunea economică și socială;*
- *conservarea și gestionarea bazelor naturale ale vieții și a patrimoniului cultural;*
- *competitivitate mai echilibrată a teritoriului european.*

În urma întâlnirilor succesive ale țărilor membre pentru problematica Convenției Carpatice au fost puse la punct mai multe aspecte de structură și funcționalitate. Conform hărții părții române din Convenția Carpatica, suprafața care a fost recunoscută reprezintă aproximativ 43% din teritoriul lanțului carpatic.

Comparativ cu celelalte state părți la Convenție, România deține cel mai întins areal în zona montană.⁴ Întreaga arie carpatică din România are aspecte demografice proprii date de evoluția fenomenelor demografice din ultimii 25 de ani.

a) Aspecte demografice majore

În ultimele două decenii asigurarea stabilității populației montane, a producătorilor agricoli, consolidarea și revigorarea localităților, satelor, cătunelor, gospodăriilor de aici ar fi trebuit să fie un deziderat esențial și o prioritate națională. Dar datele statistice de la recensăminte de după anul 1990 contrazic acest scop. La nivelul ariei montane, etajul inferior carpatic, situat sub limita de 1000 m altitudine, corespunde celor mai favorabile condiții pentru habitatul uman, grupând depresiunile și culoarele de vale intramontane unde se concentrează majoritatea așezărilor umane.

În etajul superior limitei de peste 1000 m se grupează multe gospodării sub forma unor așezări umane ca sate și cătune „risipite”. Pe o gospodărie suprafața medie variază după altitudine: 2,5 ha la 600–700 m și 3,5–4,5 ha la peste 800 m.⁵

Înainte de anul 1980, în spațiul montan românesc locuia circa 20% din populația țării, fiind concentrată în multe comune, în majoritate în zone necooperativizate. Din anul 1966, apariția micilor orașe monoindustriale a determinat o creștere a populației urbane. După anul 1990, fenomenul demografic a început să aibă o cu totul altă evoluție.

⁴ www.cameradeputatilor.ro/pls/proiecte/docs/2006/pl570_em.doc și

http://www.doradistria.org/legislatie/Legea_389_2006_pt_ratificarea_Conventiei-cadru_priv_protectia_si_dezvoltarea_durabila_a_Carpatilor_adoptata_la_Kiev_2003.htm și Legea 137/2010 pentru ratificarea Protocolului privind conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice și a diversității peisajelor, adoptat și semnat la București la 19 iunie 2008, la Convenția-cadru privind protecția și dezvoltarea durabilă a Carpaților, adoptată la Kiev la 22 mai 2003.

⁵ Academia română / Secția de științe economice, juridice și sociologie / Institutul național de cercetări economice / Centrul român de economie comparată și consens / Radu Rey (2008) „Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane, cu referire specială la zona Carpaților românești” (cod 01.2007–2008) sinteză – referat / 2008. Hotărârea nr. 1189/2014 privind organizarea și functionarea Agenției pentru Zona Montană, în vigoare de la 01.02.2015. Agenția Zonei Montane are sediul în municipiul Vatra Dornei, str. Runc nr. 23, județul Suceava, dar nu este încă organizată funcțional și statistic.

Lipsa unor politici structurale din partea ultimelor guverne pentru stabilizarea și stoparea depopulării zonei montane, a generat fenomenul migrării interne și externe a tineretului din ruralul montan. Dispariția a zeci de mii de gospodării și a multor sate vechi, existența în aceste localități doar a unor segmente de populație mult îmbătrânită, explică eșecul continuu al politicilor generate de instituțiile guvernamentale.

Decalajele de dezvoltare între vest și estul montan românesc sunt foarte mari. Partea situată în vestul țării a consolidat o jumătate de secol exploatarea familială privată, prin necooperativizare, în timp ce în est aceasta a fost supusă destructurării exploatarea agro-pastorale individuale. De altfel, în unele localități rurale din partea de vest a ariei montane se constată o ușoară creștere a numărului de locuitori dar și a inițiativei antreprenoriale.

Majoritatea comunelor cu mai puțin de 50 locuitori/kmp sunt grupate în partea de vest a teritoriului montan, comparativ cu zonele din est și din sud, unde predomină comunele cu densități ale populației de 50–100 locuitori/kmp.

Pe baza datelor statistice puse la dispoziție de specialiștii din Institutul Național de Statistică și de Studii Economice, rezultă faptul că în majoritatea județelor care fac parte din această convenție se remarcă scăderi demografice importante. Pe deoparte se evidențiază o scădere a natalității și o creștere a mortalității, pe de altă parte și o accelerare a fenomenului de migrație, mai ales către alte țări europene, la început pentru muncă, ulterior și cu schimbarea permanentă a rezidenței.

Tabel nr.1. Totalul populației existente și a celei pe genuri în 2014

Nivel UAT	Populație totală	Populație feminină	Populație masculină
Total România	22.299.730	11.414.676	10.885.054
Total Convenția Carpatică	13.511.279	6.614.112	6.897.167
Pondere %	60,58	57,94	63,36

Sursa:—Tempo—online și date statistice transmise direct de INSSE, 2015

Având în vedere analiza tuturor datelor statistice avute la dispoziție, a putut fi determinată succint, o anumită tipologie ale așezărilor carpatice din punct de vedere demografic, și anume:

- Așezări urbane cu evoluție a mișcării naturale pozitivă și cu sold migrator pozitiv (ex. Alba Iulia, Aiud, Sebeș, Brașov, Sângeorz Băi, Râșnov, Huedin etc);
- Așezări urbane cu evoluție a mișcării naturale negativă și sold migrator negativ (ex. Dărmănești, Codlea, Zărnești, Nehoiu etc);
- Așezări urbane cu valori stagnante ale mișcării naturale și sold migrator în relativă stagnare (ex. Lipova, Baraolt, Novaci, Toplița, Miercurea Ciuc, Borsec etc) ;

Tabelul nr.2

Tabel de sinteză privind indicatori demografici la nivelul județelor din Convenția Carpatică
în conformitate cu datele statistice oficiale din 2011 și 2014

Nr. crt.	Județul	Număr total populație		Natalitate ‰		Mortalitate ‰		Spor natural		Migrația	
		2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014
1	Alba	284008	280641	8,2	7,77	10,47	10,73	-646	-830	-297	-206
2	Arad	94585	92824	7,64	7,42	14,69	15,31	-666	-732	112	26
3	Argeș	49068	48338	9,33	8,83	13,31	11,15	-195	-112	-103	-52
4	Bacău	190062	187557	8,93	8,12	11,87	11,47	-559	-629	-229	-291
5	Bihor	157126	154193	9,57	8,5	13,76	14,18	-659	-877	-257	-175
6	Bistrița Năsăud	123279	122556	10,56	10,36	9,52	10,07	128	36	-265	-389
7	Brașov	544852	547914	9,89	9,37	9,16	9,53	396	-87	685	1064
8	Buzău	48081	46719	7,34	7,38	13,5	14,96	-296	-354	-237	-177
9	Caraș -Severin	290004	282500	6,92	6,17	11,92	12,21	-1450	-1705	-796	-919
10	Cluj	89829	96074	10,05	10,62	13,44	11,51	-304	-86	2074	2539
11	Covasna	230005	228399	9,84	9,42	10,45	10,86	-140	-330	-486	-385
12	Dâmbovița	24419	23928	7,17	8,15	12,33	12,79	-126	-111	7	-46
13	Gorj	58222	57102	7,04	6,55	13,04	14,54	-349	-456	-75	-14
14	Harghita	303892	302181	9,66	9,86	10,4	10,45	-224	-176	-399	-423
15	Hunedoara	487612	475542	6,71	6,65	11,37	12,23	-2273	-2652	-1475	-1534
16	Maramureș	453588	448749	8,78	7,78	9,47	10,14	-311	-1061	-809	-935
17	Mehedinți	162985	158726	7,77	6,56	9,74	10,24	-322	-585	-851	-874
18	Mureș	47813	47401	9,12	8,94	12,82	13,23	-177	-203	-131	-85
19	Neamț	248036	245340	7,44	7,77	10,22	10,58	-689	-688	-518	-337
20	Prahova	140050	136861	6,67	6,69	12,77	12,63	-854	-812	-117	-351

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

21	Sălaj	122121	121276	9,63	9,42	9,08	9,06	67	44	-453	-343
22	Satu Mare	85534	85388	7,37	7,27	9,25	8,78	-161	-129	-49	-22
23	Sibiu	97010	97729	9,49	9,82	9,82	9,36	-32	45	195	243
24	Suceava	260347	261204	10,7	10,09	10,46	11	61	-237	-122	-282
25	Timiș	20438	20095	7,49	8,91	13,99	13,64	-133	-95	-62	-41
26	Vâlcea	63346	62043	8,11	8,14	12,19	11,93	-258	-235	-135	-257
27	Vrancea	26702	26083	9,66	8,24	14,16	14,53	-120	-164	-92	-91

Sursa: prelucrare și aranjare tabelară după date și informații ale INSSE, 2015.

- Așezări rurale cu evoluție a mișcării naturale pozitivă și cu sold migrator ușor pozitiv (ex. Ighiu, Leșu, Feldioara, Cristian, Moieciu, Bixad etc);
- Așezări rurale cu evoluție a mișcării naturale negativă și sold migrator negativ (ex. Tăut, Copăcel, Derna, Cizer, Curtea, Vișeu de Jos, Svinița etc);
- Așezări rurale cu valori stagnante ale mișcării naturale și sold migrator în relativă stagnare (ex. Holbav, Blandiana, Ghioroc, Beliu, Orlat, Dragoslavele, Vama, Unirea, Panaci etc).

Referitor la migrațiile cu caracter intern, se poate afirma că există o deplasare de populație din mediul urban spre mediul rural, aspect demografic necunoscut în țările din Europa de Vest și de Sud. Aici (Franța, Italia, Spania, Grecia, Portugalia, Germania) migrația din marile centre urbane se concentrează către orașele mici și mijlocii cu noi oportunități de dezvoltare economică. Prin tabelul nr. 2 sunt redați indicatorii agregați, din punct de vedere demografic, pe baza cărora s-a realizat o imagine de ansamblu asupra mediului urban și rural din Convenția Carpatică.

În anexa nr. 1 este redată populația totală și pe genuri din localitățile convenției, la nivelul anului 2014, pentru a se vedea modul de dispersie a populației, iar prin anexa nr. 2 este redată evoluția populației urbane totale din orașele care fac parte din Convenția Carpatică. Pe ansamblu, se constată că fenomenul scăderii populației, cu câteva excepții, este aproape generalizat, mai puternic pentru mediul rural.

b) Analiza interferențelor dintre mediul urban și rural din spațiul carpatic românesc

Această zonă montană include și un sistem teritorial, care cuprinde așezări urbane și rurale, de diferite structuri și funcționalități. Activitățile economice specifice aglomerărilor urbane, orientate în cea mai mare parte către sectorul secundar și terțiar, determină din punct de vedere funcțional relația oraș – zone adiacente.

Schema de dezvoltare a spațiului comunitar (SDSC – ESDP, Potsdam 1999) constituie un cadru orientativ pentru politicile sectoriale cu impact spațial ale comunității și statelor membre, ca și pentru colectivitățile regionale și locale, pentru a se ajunge la o dezvoltare echilibrată și durabilă a teritoriului european. Crearea de rețele de mici orașe în regiunile montane mai puțin dens populate și mai slabe din punct de vedere economic are la rândul său importanță. Viitorul a numeroase zone rurale este din ce în ce mai legat de dezvoltarea orașelor.

Relația oraș-sat este totuși diferită în regiunile dens populate și în cele mai slab populate, cum sunt cele din zona montană. În aceste zone, regrouparea potențialelor urbane este

deseori singura posibilitate de a dispune de un bazin de consumatori suficient pentru a reține întreprinderile și serviciile comerciale, lucru care în mod izolat nu este posibil la ora actuală, deoarece lipsesc pîrghiile de susținere.

În ultimii 25 de ani se constată o deteriorare a relației urban-rural și invers. Zonele rurale mai puțin dens populate au mai multe șanse de a-și păstra caracterul lor rural, mai ales dacă sunt ceva mai îndepărtate de zonele metropolitane. În multe regiuni totuși, multe măsuri de dezvoltare pe scară mică, care au fost luate pentru ameliorarea structurilor agricole și a extinderii fenomenului de urbanizare au avut o influență negativă asupra mediului și în mod special asupra calității peisajelor existente, pentru că nu au ținut cont de problemele calității mediului înconjurător și a specificului local.

Unul dintre aspectele negative constatate este evoluția rapidă a periferiilor și a comunelor limitrofe marilor aglomerări urbane. În tot teritoriul țării, dezvoltarea locuirii și a activităților au avut loc fără o planificare prealabilă, în ciuda existenței unor planuri de amenajare a teritoriului, cu sacrificarea terenurilor cu destinație agricolă sau forestieră, cu consecințe asupra calității mediului și a calității vieții și a locuirii (reducerea suprafețelor agricole productive, reducerea vitezei de deplasare a autovehiculelor și amplificarea timpului de călătorie, creșterea poluării aerului și fonice, degradarea zonelor cu aspecte peisagistice atractive).

În acest context, se impune o susținere intensivă a exploatațiilor agricole mijlocii și mici cu intervenția de reglementare și de sprijin a statului, pentru a se salva de la disoluție o economie și un patrimoniu cultural dintre cele mai fragile și valoroase, în sens durabil. Emergența noilor provocări globale impune reevaluarea funcțională a poziționării centrului urban în raport cu structurarea rolurilor la nivelul sistemului și reorientarea acestuia către activitățile de tip terțiar și din comunitățile rurale.

În ultimele decenii s-a intensificat folosirea **conceptului de polarizare** ce are sensul de atragere, de concentrare, a atenției activităților, influențelor, către același punct (Dicțion. Larousse⁶) și desemnează "procesul fizic prin care un sistem capătă proprietăți preferențiale după o anumită direcție" (Dicțion. Explic. al L. Române⁷). Acest concept este prea puțin aplicat în România.

Funcționarea și organizarea societății moderne nu poate fi concepută fără existența unor centre care să ofere și să concentreze serviciile, de la cele mai elementare până la cele mai „rare” sau sofisticate. Repartiția populației influențează polarizarea sistemului spațial în

⁶ <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/polarisation/62116>

⁷ <https://dexonline.ro/definitie/polarizare>

condițiile în care disponibilitatea resurselor umane necesare este imperativă pentru exercitarea funcțiilor economice specifice. În același timp, factorul demografic reprezintă un indicator al polarizării, mișcările demografice indicând direcțiile de polarizare.⁸

Din analiza sistemului teritorial din Convenția Carpatică se poate deduce următoarea repartiție a categoriilor de localități (Tabelul nr. 3):

Tabelul nr. 3: Structura teritorial-administrativă din Convenția Carpatică pentru România

Nr. crt	Județul	Total localități	Municipii	Orașe	Comune	Sate
1.	Alba	50	3	5	42	547
2.	Arad	30	0	2	28	149
3.	Argeș	15	0	0	15	51
4.	Bacău	23	1	4	18	98
5.	Bihor	45	0	4	41	226
6.	Bistrița Năsăud	29	0	1	28	80
7.	Brașov	44	3	4	37	111
8.	Buzău	13	-	2	11	113
9.	Caraș -Severin	59	0	7	52	235
10.	Cluj	25	0	1	24	119
11.	Covasna	44	2	3	39	121
12.	Dâmbovița	6	0	0	6	28
13.	Gorj	13	0	3	6	85
14.	Harghita	57	4	4	49	202
15.	Hunedoara	69	6	6	57	460
16.	Maramureș	50	2	9	39	121
17.	Mehedinți	20	2	1	17	102
18.	Mureș	13	0	1	12	71
19.	Neamț	26	1	1	24	110
20.	Prahova	23	0	6	17	104
21.	Sălaj	18	1	1	16	76
22.	Satu Mare	15	0	1	14	54
23.	Sibiu	21	0	5	16	53
24.	Suceava	50	2	5	43	156

⁸Polii de creștere, au fost stabiliți prin HG nr.998/2008, iar polii de dezvoltare și centrele urbane au fost desemnați prin HG nr.1149/2008 privind modificarea și completarea H.G. nr. 998/2008 pentru desemnarea polilor naționali de creștere prin care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară națională. .

25.	Timiș	8	0	1	7	41
26.	Vâlcea	18	0	3	15	105
27.	Vrancea	10	0	0	10	56
.0	Total	789	26	80	683	3675

Sursa: Date statistice și de componență după site-urile actuale ale primăriilor, 2015.

Observație - La nivelul orașelor au fost incluse toate localitățile componente și satele aparținătoare structurilor urbane actuale.

Un aspect esențial al stabilirii interacțiunilor și inter-dependențelor funcționale între centrele urbane integrate sistemului teritorial îl reprezintă **specializarea funcțională** a acestora ca și catalizator al stabilității sistemului. După anul 1990, cel mai mare regres economic l-au avut orașele monoindustriale, axate pe o singură funcție economică.⁹ Populația urbană scade constant, dar lent, în schimb ce populația rurală scade mult mai rapid.

Potrivit Legii nr.351/2001, în rețeaua de orașe sunt incluse acele localități care au peste 10.000 de locuitori. Din anexa nr. 1 cu numărul total de populație se poate vedea că multe orașe nu respectă această cerință. Cele 35 de orașe care nu îndeplinesc această condiție minimă

arată necesitatea revizuirii statutului juridic și administrativ al acestor localități, sau, după caz, implementarea de măsuri speciale, în funcție de profilul acestora, care să conducă la recuperarea statutului acestor orașe prin investiții directe în infrastructură și activități economice. În plus, este necesară din partea administrației centrale, dar și din partea administrației publice județene și locale, crearea unui set de măsuri și de facilități care să atragă investitori privați, pentru a se reuși în final atragerea și stabilitatea populației în timp și spațiu.

Există județe care fac parte din Convenția Carpatică, care nu au incluse niciun oraș, deși în alte județe au fost acceptate localități urbane aflate cu mult în exteriorul ariei carpatice, situate la altitudini de sub 200 m. Astfel, puteau fi incluse orașele Pucioasa și Fieni pentru județul Dâmbovița, dispuse pe rama exterioară a Munților Carpați.

Comunele cu o populație cuprinsă între 4.000 și 10.000 de locuitori ar trebui reanalizate din punct de vedere juridic și administrativ ca având un viitor potențial de a căpăta rol polarizator, pe relația rural-urban. Dezvoltarea puternică a unor comune periurbane în care structura de facilități și servicii nu a fost adaptată la creșterea rapidă a numărului de

⁹ Prin proiectul *ESPON 2006 1.1.1. – Potențial pentru dezvoltarea policentrică în Europa*, au fost stabilite ariile funcționale de tip urbane și zonele metropolitane de creștere din România. Se pot crea poli locali urbani.

locuitori și crează probleme multiple de transport și de dezvoltare de tip urban. Acest aspect este relevant pentru zonele metropolitane situate în apropierea unor masive montane.

Ca exemplu este comuna Florești, aflată într-o zonă depresionară de pe culoarul superior al Someșului Mic, de altfel în zonă colinară (Culoarul Gilău-Florești), în vestul municipiului Cluj-Napoca, a cărei populație a crescut de 10 ori în ultimii 15 ani și care este integrată în aria metropolitană a municipiului Cluj. Satul, reședință de comună, și-a pierdut în mare parte identitatea, devenind un sat sistematizat în mare grabă. Prin urmare, ar trebui declarat oraș sau ca o localitate componentă a municipiului Cluj Napoca.¹⁰

În ceea ce privește *tipurile de conexiune existentă între localitățile urbane și cele rurale aflate în proximitate spațială*, din perspectiva potențialului de dezvoltare și capacității de valorificare a acestuia, putem distinge apariția unor:

- *relații de parteneriat prin proiecte* prin valorificarea comună a unor resurse și prin realizarea de investiții benefice pentru localitățile participante;
- *relații de cooperare pe termen lung*, bazate pe complementaritatea funcțională a localităților din aria montană în vederea maximizării potențialului de dezvoltare;
- *relații competitive* apărute în contextul interesului de fructificare a potențialului de dezvoltare, prezent la nivelul fiecărei localități, cu cooperare conjuncturală;
- *relații de toleranță reciprocă*, situație în care între centrele urbane nu se manifestă fluxuri de intrare/ieșire semnificative din mediul rural, dar fără alte colaborări;
- *relații de dependență funcțională*, în condițiile în care localitățile rurale pot deveni părți componente ale unor arii metropolitane sau de extindere urbanistică;

Pe baza acestor tipuri de relații au fost demarate o serie de acte normative pentru realizarea unor scheme de asociere, prezente prin intermediul tabelului nr. 3:

Tabelul nr. 4 –Tipuri de asociere teritorială urban-rurală

Nr. Crt.	Tipuri de asociere teritorială	Organizare
1.	Grupurile de Acțiune Locală (GAL) în baza Legii Asociațiilor și Fundațiilor.	Grupurile de Acțiune Locală (GAL) sunt entități ce reprezintă parteneriate public–private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care vor trebui să

¹⁰ Legea nr.351/2001 de aprobare a PATN secțiunea a IV-a pune în evidență 17 Zone lipsite de orașe pe o rază de circa 25-30 km, care necesită acțiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală, cuprinzând 452 de comune, adică cca. 17% din totalul comunelor.

		îndeplinească o serie de cerințe privind componența, teritoriului acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului ¹¹
2.	Asociațiile de Dezvoltare Inter - comunitară (ADI) conform Legii nr. 215/2001, art.1(2,C).	Asociații de dezvoltare intercomunitară - structurile de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, în condițiile actuale ale legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice. ADI-urile sunt organisme de drept privat și nu au cadru juridic foarte bine definit.
3.	Zonele libere conform Legii nr. 84/1992, art.2-6	Acestea fac parte integrantă din teritoriul național și se supun legislației naționale. Politica vamală se face numai la limita zonelor libere iar înființarea și delimitarea teritorială a zonelor libere, a unităților vamale și grănicerești se face prin HG, la propunerea ministerelor interesate și a autorităților administrației publice locale. În zonele libere sînt admise mijloace de transport, mărfuri și alte bunuri, fără restricții privind țara de origine, de proveniență sau de destinație.
4.	Arii (zone) funcționale urbane	Ariile funcționale urbane (FUA) constituie cele mai mici componente ce stau la baza unei dezvoltări policentrice (nucleu urban și aria înconjurătoare integrată din punct de vedere al dezvoltării economice) (conform programului european ESPON 2006 1.1.1.–Potențial pentru dezvoltarea policentrică în Europa).
5.	Poli de dezvoltare, potrivit reglementării din HG.1149/2008, art1(2) și conform H.G. 998/2008.	Aceștia includ unități administrative-teritoriale în care au fost realizate cu prioritate investiții din Axa nr. 1 «Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere» a Programului Operațional Regional 2007-2013, astfel cum este definită prin Decizia Comisiei Europene nr.3.470 din 12 iulie 2007, și din programele cu finanțare națională, în conformitate cu legislația în vigoare. Poli de dezvoltare urbană: Arad, Baia Mare, Bacău, Brăila, Galați, Deva, Oradea, Pitești, Râmnicu Vâlcea, Satu Mare, Sibiu,

¹¹ Măsura de dezvoltare locală locală – LEADER se aplică pentru teritorii cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 de locuitori, reprezentate de comune, și orașe mici cu o populație de maximum 20.000 de locuitori.

		Suceava, Târgu-Mureș.
6.	Poli de creștere, conform cu HG nr. 1149/2008, art1(1) și conform H.G. 998/2008.	<p>Poli de creștere sunt unități administrativ-teritoriale prin care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Pentru România aceștia sunt reprezentați prin orașele: Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești, Timișoara.</p>
7.	Teritoriu metropolitan, potrivit Legii nr. I350/2001, anexa nr. 2	<p>Suprafața aflată în jurul marilor aglomerări urbane (extravilan), delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații reciproce de influență în domeniul căilor de comunicație, sub aspect economic, social, cultural și al infrastructurii edilitare. De regulă, limita teritoriului metropolitan depășește limita administrativă a orașului polarizator și uneori poate depăși limita județului din care face parte. Se cere armonizarea intereselor locale cu cele metropolitane, decizia asupra coordonatelor strategice în dezvoltare, asupra obiectivelor și ale domeniilor de parteneriat (dezvoltare economică, cultură, servicii, locuințe, mediu, energie, resurse umane, instituționale).</p>

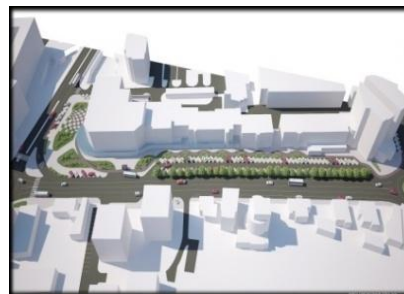
Sursa: Prelucrare după legislația în vigoare, 2015 .

În anexa nr. 5 sunt rediate GAL-urile prezente în județele care fac parte din Convenția Carpatică. Dat fiind faptul că în cadrul Convenției Carpatice, dominante sunt localitățile rurale, rolul acestor GAL-uri ar putea crește prin realizarea de structuri economice și de transport comune. Declinul sistemului teritorial din spațiul montan este accentuat de apariția constrângerilor de natură competitivă ce pot determina o scădere bruscă a activității economice specifice asociate unei incapacități de auto-reglare ca urmare a controlului excesiv exercitat anterior.

Se mai adaugă migrarea forței de muncă și acutizarea deficitului de resurse umane pe termen lung. Un rol important în specializare îl joacă centralizarea funcției politico-administrative la nivel macro și slaba exercitare a acestora la nivelul centrelor urbane existente în teritoriu.

Deși în România s-au făcut multe studii și au fost demarate inițiative locale, zonele metropolitane nu sunt încă funcționale după modelul statelor europene dezvoltate. La fel și pentru funcționalitatea unor poli de creștere urbană (poli de creștere mari, medii și mici).

În acest context, pot exista comune multipolarizatoare care se înscriu în aria largă de influență urbană.¹² În anexele Legii nr. 351/2001 se regăsesc aceste "zone lipsite de orașe pe o rază de circa 25–30 km, care necesită acțiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală". Realizarea unei structuri urbane descentralizate și policentrice depinde de asemenea de capacitatea de a stabili, a asigura pe termen lung sau a restabili viabilitatea socio-economică a zonelor rurale din spațiile montane și nu numai.

După toată documentația parcursă, obiectivele Uniunii Europene sunt legate mai ales de reducerea sărăciei, creșterea ocupării forței de muncă, dezvoltarea zonelor rurale periferice și a orașelor mici. Ca atare, o abordare a dezvoltării regionale bazate pe poli de creștere rurali vine să sprijine paradigma dezvoltării teritoriale echilibrate și mai omogene (promovate și de Friedmann¹³ și Douglas), care militează pentru utilizarea resurselor regiunii în beneficiul locuitorilor săi, dezvoltarea agro-industrială integrată, conectarea la nevoile specifice ale comunității și ale regiunii, descentralizarea proceselor decizionale și de planificare strategică, simplificarea procedurilor birocratice, implicare civică etc.

Un exemplu perfect concludent pentru teoria polilor de creștere rurali este dat de Franța care aplică deja conceptul de **"pol de excelență rural"**. Susținerea acestor poli s-a făcut în paralel cu dezvoltarea așa-numiților "poli de competitivitate", localizați în marile centre urbane, ambele politici având rolul de a promova competitivitatea, prin exploatarea competențelor locale și integrarea lor.

În cazul exercitării rolului orașelor mijlocii și mici în dezvoltarea locală prin intermediul *structurilor ierarhice ale activităților economice și serviciilor oferite* populației, punctul de plecare îl reprezintă acele instituții publice sau private care sunt organizate pe o structură de parteneriat și de eficiență, iar nivelul decizional superior este localizat în marile orașe, de regulă centrele urbane regionale.¹⁴

¹² <http://www.developpement2015.fr/projet/appui-au-developpement-institutionnel-des-communes-du-pole-urbain-de-diego-suarez-et-de-leur-association-intercommunale>.

¹³ Friedman, J., Douglas M. (1978). "Agropolitan Development: Towards a new strategy for regional planning in Asia." In Fu-Chen Lo and Kamal Salih, Growth Pole Strategy and Regional Development Policy. New York: Pergamon Press. pp163–192.

¹⁴ Legea Urbanismului nr. 350/2001 oferă o definiție care vizează preponderant aspectele morfologice: „Teritoriu metropolitan - suprafața situată în jurul marilor aglomerații urbane, delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații reciproce de influență în domeniul căilor de comunicație, economic, social, cultural și al infrastructurii edilitare. În mod obișnuit limita teritoriului metropolitan depășește limita administrativă a localității și poate depăși limita județului din care face parte”

În domeniul planificării teritoriale, există în general mai multe strategii locale de dezvoltare actualizate decât planuri urbanistice generale, deși strategiile de dezvoltare locală nu sunt cerute prin lege. Mai mult decât atât, multe autorități locale sunt dornice să elaboreze strategii sectoriale care să răspundă unei anumite direcții prevăzute pentru mediul urban și mai puțin pentru mediul rural.

Aceasta este un indiciu că planificarea teritorială nu este percepută ca jucând un rol strategic în dezvoltarea la nivel local. Multiplicarea documentelor strategice, fie că este vorba de PUG-uri, strategii de dezvoltare locală, PIDU sau Agenda Locală 21, poate dilua scopul planificării strategice.

Prin urmare, se cere o reșezarea a acestor strategii într-una singură, axată pe indicatori de dezvoltare durabilă, într-o singura formulă, așa cum au multe țări europene, în momentul de față.

Prin intermediul Fondului Social European, Programul Operațional pentru Dezvoltarea Capacității Administrative – Inovație în administrație, au fost demarate în perioada 2007–2013 o serie de actualizări ale strategiilor de dezvoltare durabilă pentru unele comune din aria montană. Dar multe comune au rămas în afara acestui deziderat.

Comparativ cu alte țări europene dezvoltate, în România nu există legislație care să ceară în mod expres realizarea de planuri de amenajare durabilă a teritoriului și care să aplice ca cerințe obligatorii, indicatorii de dezvoltare durabilă să fie aplicați în practică și nu numai în teorie.

La fel și planurile de acreditare/recreditare a stațiunilor turistice, care nu pun accent pe indicatorii dezvoltării durabile. Accentul se pune în special pe existența unor dotări și amenajări turistice. Nu există formule de acreditare/recunoaștere oficială a comunelor și satelor turistice. Acest aspect ar deschide calea unei competitivități economice, sociale și culturale între comunitățile rurale.

Prin prisma experienței europene, în România se pot realiza și convenții regionale pentru a susține dezvoltarea socio-economică care să fie axate pe un anumit masiv montan (Retezat, Făgăraș, Piatra Craiului etc).¹⁵ În perspectivă, deciziile politice și investițiile care au impact spațial semnificativ vor trebui să se inspire dintr-un model de dezvoltare policentrică, **pe masive montane**, cu crearea mai multor zone dinamice de integrare economică la nivel național și european.

¹⁵ <http://www.datar.gouv.fr/sites/default/files/datar/vosges-cim.pdf/Conventionia> regională pentru masivul Vosges.2007-2013.

Concluzii

În urma aderării la UE, România nu a reușit să își reformeze din temelii redistribuirea atribuțiilor și resurselor între administrația publică la nivel central și local, în vederea creării unui sistem politico-administrativ mai eficient, responsabil și democratic, precum și reformarea sistemului de organizare administrativ-teritorială și redefinirea cadrului de dezvoltare regională. La ora actuală, țara noastră a păstrat formula de organizare teritorială administrativă din anul 1968, iar regiunile economice stabilite nu au independență juridică și financiară.

Mai mult, fenomenul de depopulare masivă din ultimii ani a făcut ca mai multe sate izolate din multe județe montane să rămână fără niciun locuitor. Sunt zone de munte, zone bogate și cu potențial, dar cu toate resursele lor, sate din județele Alba, Bihor, Cluj dispar treptat, prin exodul populației tinere care caută locuri de muncă la orașe. Alte sate au ajuns să rămână fără locuitori pentru că accesul către acestea se face extrem de dificil. Primarii din comunele de care aparțin aceste sate sunt indiferenți la aceste probleme ale populației locale.

Trebuie create mecanisme pentru a susține o economie competitivă și o dezvoltare echilibrată a zonelor rurale, prin poli de excelență rurală.

Din anexa detaliată cu date privind evoluția populației urbane la recensăminte, se vede o scădere a populației mai ales pe categoria medie și mică ale orașelor din Convenția Carpatică. Unul din obiectivele convenției este acela de menținere a populației în zonele de locuire submontană și menținerea rețelei stabile de orașe mici și medii, mai ales în zona extracarpatică apropiată și de stabilitate parțială a populației montane prin turismul emergent.

Prin urmare, este necesară revizuirea legislativă a statutului UAT, cel puțin în ceea ce privește relația dimensiunii și a relațiilor urban-rural; procesul de fundamentare în această problemă este încă în lucru, prin refacerea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea IV – Rețeaua de localități. Prin urmare, rețeaua de localități trebuie reorganizată în funcție de criteriile specializării teritoriale și de oportunitățile de dezvoltare locală și în vederea asigurării accesului la servicii de interes general pentru un număr cât mai mare de locuitori.

Realizarea unei singure strategii de dezvoltare durabilă la nivel local, care să fie în concordanță cu indicatorii de dezvoltare durabilă și cu planul de amenajare a teritoriului, acest aspect fiind valabil și pentru turism.

Crearea unor instrumente juridice și fiscale care să ofere un cadru de consolidare și dezvoltare ale orașelor mici și mijlocii din aria montană, ca poli de creștere și a unor comune

mari pentru creșterea calității vieții, stabilizarea pieței imobiliare, consolidarea planificării urbane și valorificarea patrimoniului existent.

Localitățile rurale, cu populație importantă și densitate mai mare, cu resurse pentru dezvoltare, au nevoie de accesibilitate și conectivitate economică, iar cele mai izolate de un minimum de servicii publice și de instrumente eficiente pentru valorificare produselor.

Crearea unor mecanisme specifice de finanțare a UAT în funcție de gradul de organizare prin asociații de dezvoltare (ADI – GAL, ZM, FUA) și de formulare a politicilor și programelor de dezvoltare locală pentru toate localitățile componente. Ideal pentru zona montană ar fi la nivelul masivelor montane.

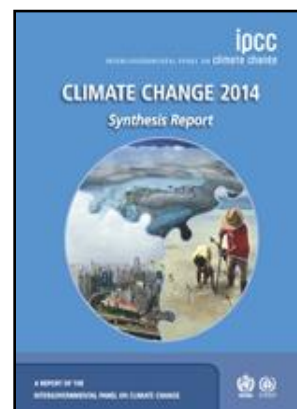
Pentru toate abordările de detaliu sunt necesare studii complementare, cu accent pe proiecte pilot.

2.3. Schimbările climatice și energetica

La nivel planetar și continental, modificările climatice reprezintă una dintre cele mai importante provocări pentru mediul social și economic, dar și pentru mediul ambiant. Secolele de transformări aduse de societatea umană au un impact actual negativ și distructiv pentru mediul natural. Din studiile elaborate de Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice (IPCC) a rezultat că aceste schimbări climatice sunt tot mai evidente. ONU a estimat că schimbările generate de încălzirea globală vor obliga 50 de milioane de oameni să se refugieze în emisfera nordică a planetei, până în anul 2020¹⁶.

a) Problematika schimbărilor climatice

Prin culegerea de date și observațiile făcute se poate dovedi fără echivoc că se manifestă creșteri ale temperaturilor medii globale ale apei mărilor și oceanelor, cu o topire extinsă a zăpezii și gheții, cu impact direct asupra creșterii medii a nivelului mării. Una dintre concluziile unanime este aceea că încălzirea planetei a fost pusă pe seama emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din toate activități umane.¹⁷ Emisiile de carbon în atmosferă nu vor scădea până când sursele fosile nu vor fi înlocuite de alte surse de energie, iar acest lucru nu va avea loc cât timp sursele alternative de energie sunt mult mai costisitoare.

¹⁶<http://www.bursa.ro/paris-climat-2015-limitarea-incalzirii-globale-provocare-de-100-miliarde-de-dolari-html>.

¹⁷ <http://www.eea.europa.eu/ro/themes/climate/policy-context>

Aceste schimbări se manifestă direct printr-o serie de fenomene, cum ar fi: creșterea temperaturilor, modificarea tipurilor de precipitații, topirea rapidă a ghețurilor continentale și montane, creșterea nivelului oceanic și marin. Regional și local se constată o acutizare a fenomenelor de inundații, secetă, furtuni. Acestea vor deveni mai frecvente și intensitatea lor va crește gradual. Impactul asupra naturii, a economiei și a societății umane variază în Europa în funcție de poziția și caracteristicile geografice ale teritoriilor precum și de sectorul economic afectat.¹⁸

În timp de un secol și jumătate, temperatura medie a crescut cu aproape 0,8°C în general și cu aproximativ 1°C în Europa. În total 15 din ultimii 20 de ani (1995-2015) se numără printre cei cu cea mai mare căldură înregistrată instrumental la suprafața globului (din 1850).

Fără o acțiune globală de limitare a emisiilor, Grupul interguvernamental de experți¹⁹ se așteaptă ca temperaturile globale să mai crească cu 1,8 până la 4,0°C până în 2100. Aceasta înseamnă că creșterea temperaturii începând cu perioada preindustrială ar fi de peste 2°C. Peste acest prag, este pe departe mult mai probabil să aibă loc schimbări ireversibile și posibil catastrofice ale vremii.

Evenimentul sfârșitului de an va fi fără îndoială conferința ONU pe tema schimbărilor climatice: "Paris Climat 2015". Între 30 noiembrie și 11 decembrie se va desfășura cea de-a 21-a Conferință ONU pe tema schimbărilor climatice, iar dacă până acum se lucra mult cu prognoze pe termen mediu și lung, în acest moment realitatea a devenit extrem de presantă. Prin această conferință se dorește încheierea unui nou acord internațional privind măsurile de menținere a încălzirii globale la un nivel sub 2°C până în 2100.

La conferință, România va avea o poziție similară cu a celorlalte state membre ale UE, militând pentru diminuarea cu 40% a emisiilor cu gaze de seră și impunerea unei cote de 27% de energie regenerabilă. Suma necesară pentru aplicarea măsurilor se ridică la aproximativ 100 miliarde de dolari.

Potrivit datelor puse la dispoziție de Agenția Națională de Meteorologie²⁰, în România se constată câteva modificări sub impactul schimbărilor climatice globale, și anume:

- ➡ creșteri de temperatură pe întreg cuprinsul României în timpul primăverii și verii; există tendințe de creștere a temperaturii aerului în timpul iernii, pentru zonele centrale și de nord-est ale țării; spațiul montan afectat sunt Carpații Meridionali, sudul Carpaților Orientali. Din datele oferite de stațiile meteo de măsurare a rezultat că toamna este singurul anotimp stabil din punct de vedere al temperaturii.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/clima/>

¹⁹ <http://www.ipcc.ch/2015>

²⁰ <http://www.meteoromania.ro/anm/images/clima/Schimbariclimatice2014.pdf>

- variabilitatea mai mare a precipitațiilor, cu unele excedente la sfârșit de toamnă și început de vară; o creștere a frecvenței de apariție a episoadelor cu precipitații care depășesc în 24 de ore cantitatea de 25 l/mp.
- oscilația pozitivă a fronturilor Nord-Atlantice induce o scădere a numărului de zile cu strat de zăpadă, a grosimii acestuia, fapt ce impune pentru multe stațiuni montane folosirea mijloacelor de producere a zăpezii artificiale; Moldova, partea centrală și vestul țării sunt cele mai afectate, fațadele sudice și vestice ale lanțului carpatic fiind mai expuse diminuării cantității de zăpadă;
- creșterea numărului de zile cu episoade extreme de precipitații este cu mult mai mare în zonele de deal și munte și în apropierea coastei Mării Negre, comparativ cu cele de câmpie;
- o creștere a numărului de zile cu temperaturi tropicale, în sezonul estival, în toate zonele țării, mai puțin în nordul țării;
- o scădere a numărului de zile cu îngheț, în special în nordul, estul și sud-estul țării, dar și în unele zone din sud și în Munții Apuseni, cu păstrarea pe durată mai scurtă a stratului de zăpadă;
- viteza vântului și numărul de zile cu vânt sunt în creștere în zonele extracarpatice și în bazinul central al Mării Negre și în scădere în zona Munților Carpați, Transilvania, în sudul litoralului;
- dezvoltarea furtunilor de tipul ciclonilor mediteraneeni, sau a celor convective sunt cele care pot provoca în zona țării noastre episoade cu precipitații abundente, rezultând inundații și alunecări de teren, ceea ce le transformă în hazarduri naturale.

În categoria hazardurilor care pot provoca în România pagube importante sau chiar dezastre naturale intră producerea de fenomene ca: ploi abundente/inundații, alunecări de teren, zăporuri pe cursurile de apă, episoade cu grindină, descărcări electrice, polei, avalanșe, furtuni, viscole, secete, incendii de vegetație, valuri de căldură, valuri de frig.

Principalele amenințări sunt date de deteriorarea calității pășunilor montane, pierderea habitatelor naturale ca suport activ pentru menținerea speciilor de floră și faună, diminuarea numărului de turbării²¹. Comunele și satele axate pe exploatații de subzistență sunt cele mai vulnerabile în fața schimbărilor climatice și a hazardelor naturale, pentru că nu dețin acele resurse financiare disponibile a fi investite în adaptarea la noile provocări ale naturii.

²¹ http://carpathcc.eu/sites/default/files/carpath_cc_ppt_measures_sovata_stefan_gorlitz.pdf

Există un proiect demarat din anul 2012, Carpath CC, susținut de către Comisia Europeană, cu scopul de a evalua impactul schimbărilor climatice asupra ecosistemelor și sistemelor de producție bazate pe ecosisteme, respectiv identificarea posibilelor măsuri de adaptare în regiunea Munților Carpați. Consorțiul proiectului este format din 7 parteneri și este condus de către Centrul Regional de Protecția Mediului pentru Europa Centrală și de Est, cu sprijinul Aquaprofit Consulting și cu o contribuție importantă din partea Institutului Național de Hidrologie și Gospodărirea Apelor (INHGA), respectiv a Institutului Național de Cercetare și Dezvoltare pentru Protecția Mediului (INCDPM), care a condus cercetarea pe 2 zone de interes din România (Rodna Maramureș și Târnava Mare).²²

În acest context, grupul internațional de cercetare format din aproape 200 de experți și cercetători au examinat vulnerabilitatea la schimbările climatice a apelor de suprafață și de adâncime, a zonelor umede, a pajiștilor și pădurilor, respectiv a serviciilor economice rezultate din acestea, de exemplu managementul forestier, turismul și agricultura.

Pe baza recomandărilor acestora, se vor putea lua măsuri în vederea adaptărilor la schimbările climatice. Printre efectele indirecte asupra sănătății, se pot aminti smogul urban din marile aglomerări urbane, probleme de siguranță alimentară și dezvoltarea maladiilor cauzate de țânțari care se răspândesc în zonele temperate din cauza încălzirii globale.

Domeniul turismului este vizat prin:

- ➡ reducerea sezonului turistic în cadrul stațiunilor pentru sporturi de iarnă;
- ➡ oportunitățile pentru efectuarea de activități sportive și recreative va diminua în sezonul de iarnă;
- ➡ multiplicarea accidentelor turistice în zona montană datorită schimbărilor bruște de vreme și a formării de viituri rapide;
- ➡ efectele schimbărilor climatice vor fi mai puternic resimțite în stațiunile turistice mici și medii care au ca primă activitate sporturile de iarnă;
- ➡ prelungirea sezonului turistic pe toată durata anului prin existența unor ierni mai puțin geroase.

Pentru a se putea apăra cu succes împotriva acestor fenomene, sunt necesare – pe lângă investițiile în infrastructură – și măsuri de adaptare și intervenții bazate pe ecosistem care cresc capacitatea de rezistență a societății. Aplicarea de măsuri concrete de adaptare bazate pe ecosistem solicită și o analiză a costurilor și beneficiilor pentru ape, soluri, păduri, ecosisteme și pentru sisteme de producție bazate pe aceste ecosisteme.

²² <http://www.ecomagazin.ro/carpathcc/p.1/2015/www.carpathcc.eu>.

Implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice se află în responsabilitatea Guvernului, sub coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP), respectiv a Direcției Generale Schimbări Climatice. În anul 2008 a fost aprobat Ghidul privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice (GASC) prin O.Ministrului 1170/2008, iar în 2013, Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice (2013–2020) prin HG 529/2013.²³

b.) Noi orientări energetice

Potrivit specialiștilor Greenpeace, care citează studii internaționale, omenirea se află în pericol dacă temperatura mediului ambiant va crește cu mai mult de 1,5–2 grade Celsius. Aceasta ar însemna menținerea emisiilor de dioxid de carbon în limita a 1.000 de gigatone.

În anul 2014, pentru prima dată în ultimii 40 de ani, emisiile de CO₂ au rămas la nivel constant, în pofida creșterii economice mondiale. Trecerea la energiile regenerabile trebuie să aibă loc mai rapid, într-un ritm care să țină pasul cu majorarea consumului energetic mondial.

Agencia Internațională a Energiei (AIE) prognozează că emisiile de CO₂ vor crește până în 2050 cu 56%. Guvernele trebuie să introducă facilități pentru folosirea mașinilor mici, cu motoare eficiente. Transporturile rutiere trebuie să facă loc celor feroviare și transportului în comun, în special în marile orașe. Soluția ar duce la economii în domeniu de 62% în 2050, în pofida creșterii nivelului de trai.

Folosirea motoarelor hibride sau a celor alimentate de celule electrice vor oferi noi economii. Motoarele cu propulsie electrică vor fi folosite în proporție de 14% în serviciile de transport în 2030 și în jumătate dintre cazuri în 2050. Folosirea hidrogenului și a carburanților sintetici produși pe baza energiilor regenerabile vor mări cota acestora în serviciile de transport.

Importanța crescătoare a energiei electrice va duce la o majorare a cererii de energie electrică, care va fi ponderată de ameliorarea consumului energetic al locuințelor sau de performanțele superioare ale aparatelor casnice, printre care cele de aer condiționat. În 2020 energia eoliană și energia solară vor fi principali factori de creștere a sectorului regenerabilelor. Recunoscând importanța tehnologiei în domeniul energiei pentru reducerea emisiilor de CO₂, a garantării securității în alimentarea cu energie și a competitivității companiilor europene, UE a propus o strategie comună pentru promovarea tehnologiilor energetice.

²³ <http://www.meteoromania.ro/anm/2015>

Producția de energie primară în România este bazată atât pe valorificarea rezervelor fosile de energie primară, cărbune și hidrocarburi, cât și pe cele de minereu de uraniu, în cea mai optimistă situație, aceasta nu va crește în următoarele 2 – 3 decade. Rezultă faptul că acoperirea creșterii cererii de energie primară în România va fi posibilă prin creșterea utilizării surselor regenerabile de energie și prin importuri de energie primară – gaze, țiței, cărbune, combustibil nuclear.

La nivelul orizontului analizat, România va rămâne dependentă mult timp de importurile de energie primară. Gradul de dependență va depinde de descoperirea de noi resurse interne exploatabile, de gradul de integrare a surselor regenerabile de energie și de succesul măsurilor de creștere a eficienței energetice.

În România, baza legală privind utilizarea surselor de energie regenerabilă este constituită din H.G. nr.443 din 10.04.2003 și H.G. nr.1.535 din 18.12.2003, care a aprobat Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie. România a atras din 2009 și până la jumătatea anului 2013, circa 4 miliarde de euro în proiecte de energie regenerabilă, cea mai mare parte a acestei sume fiind investită în parcuri eoliene.

Pentru comunitățile din Convenția Carpatică din România există doar 9 amplasamente eoliene în zona montană a Banatului, în Munții Semenic, pe un platou montan având o altitudine medie de 1.400 m.

Viitorul apropiat și pe termen mediu este deschis conversiei energiei solare directe. Utilizarea directă a sistemelor de conversie a energiei solare mai ales în comunități rurale și la utilizatorii individuali reprezintă următorul pas pentru care România trebuie să fie pregătită conform cadrului legislativ european.

La nivel montan, la peste 800 m, o familie cu patru membri într-o gospodărie are nevoie de un necesar de apă caldă menajeră la 60°C pentru un consum maximal de 100 l/persoană și zi ce poate fi integral obținut în perioada aprilie – septembrie pe o suprafață totală a colectoarelor de 10 mp (4 colectoare) dacă se utilizează colectoare plan-plate cu eficiență medie (60%) sau de către trei colectoare eficiente (80%). Pentru perioade de tranziție (februarie – martie, octombrie – noiembrie) se poate acoperi între 50-80% din necesar, iar pentru perioada rece necesarul de apă caldă este satisfăcut în proporție de până la 85% din sursă auxiliară.²⁴

²⁴ <http://www.lumeasatului.ro/articole-revista/energia-solara-o-resursa-inepuizabila-pentru-producerea-de-apa-calda.html>

Pentru resursele regenerabile, regiunea carpatică este valoroasă pentru biomasă și microhidrocentrale. Având în vedere costurile ridicate de valorificare a surselor regenerabile este puțin probabil că pe termen mediu creșterea consumului de energie primară și scăderea producției interne să poată fi acoperită integral din surse regenerabile, ceea ce va conduce la creșterea importurilor de energie primară.

Prin amendarea actualei legi a energiei electrice sau inițierea unui proiect legislativ nou se va facilita utilizarea unor suprafețe de teren din domeniul public al statului sau al comunităților locale pentru realizarea de obiective energetice (unități de producere a energiei electrice, rețele electrice).

Este necesară introducerea conceptului de facturare pe consum net (net metering) pentru persoanele fizice și micile întreprinderi care utilizează surse regenerabile de energie pentru producerea de energie electrică. Se va încuraja utilizarea surselor regenerabile, cu atingerea țintei de 33 % din consumul intern brut de energie electrică al anului 2010, 35 % în anul 2015 și circa 40 % în anul 2020, realizat din aceste surse.

Concluzii

Evenimentele climatice extreme, inclusiv valurile de căldură, perioadele de secetă și de inundații sunt preconizate a deveni mai frecvente și mai intense. În aria carpatică a României sunt previzibile următoarele fenomene ca efect direct al schimbărilor climatice de la nivelul globului și al continentului european:

- scăderea resurselor de apă la suprafață și la nivel freatic;
- creșterea graduală a temperaturii pe toată durata anului;
- intensificarea fenomenelor orajoase;
- creșterea eroziunii de suprafață a solurilor;
- multiplicarea dăunătorilor pentru domeniul agricol și de sănătate.

În acest context se impune ca fiecare UAT să evalueze resursele de apă disponibile, să aplice un management adecvat, să intensifice împăduririle, pe terenurile degradate și defrișate, să reducă eroziunea solurilor, să valorifice resursele naturale în maniera păstrării bunei desfășurări ale ciclurilor de substanțe abiotice și biotice în natură.

În plus, se face recomandarea de control al scurgerii apelor pe bazine hidrografice și de restaurare a zonelor umede și crearea de noi zone umede. Susținerea activităților agricole și forestiere în paralel cu protecția și conservarea mediului ambiant, inclusiv a peisajelor, cu aplicarea raportului cost-beneficiu.

Realizarea de analize senzitive și aplicarea modelului statistic de downscaling de evaluare a parametrilor climatici referitori la localitățile și stațiunile turistice, grupate pe masive montane, pentru a se lua măsuri la o scară mai largă.

Inițierea de studii de cercetare mai în detaliu despre influența schimbărilor climatice asupra cererii turistice și a fluxurilor turistice.

Schimbările climatice implică reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea sistemelor ecologice la efectele variabilității climatice. Diminuarea surselor de producere a gazelor cu efect de seră la nivel de fiecare localitate urbană și rurală cu introducerea mecanismului de dezvoltare curată.

Din rapoartele ISU pe județe a rezultat necesitatea de înființare a noi puncte de lucru sau subunități sau dotarea SVSU cu autospeciale și încadrarea acestora cu personal, în special pentru zona de munte (ex. Albac, Scărișoara, Baia de Arieș și Șugag), având în vedere caracteristicile reliefului și ale suprafețelor de intervenție.

Stabilirea unui cadru legal și de facilități fiscale pentru sprijinirea inovației și realizarea de oportunități pentru producție de alimente respectând principiul sustenabilității și protecția biodiversității, specifice pentru zona montană.

Crearea unui registru cu însumarea tuturor datelor din toate UAT-urile, la nivel de localitate din Carpații Românești, referitoare la implementarea de acțiuni pentru diminuarea efectelor schimbărilor climatice și de folosire a surselor alternative de energie.

Din punct de vedere energetic, fiecare UAT, la nivel de localitate, va trebui să își stabilească, la modul concret, modalitățile de asigurare a unor resurse alternative pentru producerea de energie electrică și termică, care să reducă ponderea actuală a combustibililor fosili.

2.4. Stadiul actual al dezvoltării economice

În momentul actual, nivelul de creștere a economiei globale, deși pozitivă, este deja sub potențial, cu un ritm mediu de doar 3%, iar decalajul dintre țări va crește. Cele mai recente date sugerează că avansul încetinește și în SUA, și că a încetinit deja în Europa și Japonia. Prețurile materiilor prime s-au redus mult, fapt ce nu sprijină un ritm mai alert de dezvoltare economică.²⁵

În multe țări cu economie în tranziție și cu un control slab din partea statului, fuga capitalului și fragilitatea bancară reprezintă disfuncționalități profunde ale modului în care economia este organizată. Aceste disfuncționalități vor ieși la suprafață ca dislocări negative în economia reală.

Pe lângă o dislocare a capitalului financiar, se poate vorbi acum și de o dislocare umană: valurile de refugiați, economici sau de război, care caută adăpost în țările bogate ale Europei. Statistica arată că după al Doilea Război Mondial intervalul mediu între recesiuni a fost de 58

²⁵ <http://www.zf.ro/zf-24/2015/Bogdan> Cojocaru

de luni. Actualul ciclu durează deja de 81 de luni. Următoarea recesiune se poate din nou apropia.

După anul 1990, România a încercat să treacă de la un sistem economic la altul, dar fără a reuși decât în mică măsură. Prin urmare, nu s-a reușit ieșirea din starea de subdezvoltare economică și socială și nici o creștere marcantă a competitivității economice. Acest aspect se reflectă și în nivelul de dezvoltare atins inclusiv în județele carpatice.

Prin prisma tabelelor nr.5 și nr.6, nr.7 sunt redate câteva date esențiale care reflectă la nivel macroeconomic situația actuală a județelor aflate în aria carpatică. Din aceste date statistice rezultă că în perioada post criză economică, nu s-a reușit o revenire economică. Acest aspect este reflectat prin valorile statistice pentru numărul de unități economice și cifra de afaceri.

Din aceste considerente, se poate face o disjuncție a județelor pe gradul de cuprindere a ariei carpatice și macrostructura economică existentă.

Tabelul nr. 5 – Nivelul de dominanță a ariei carpatice

Nivelul de dominanță a ariei carpatice	Nominalizarea județelor	Dominanța economică de dezvoltare
1. Unități teritorial – administrative cu arie carpatică foarte mare	Caraș-Severin, Hunedoara, Alba, Maramureș, Suceava.	Industrie extractivă, combustibili fosili, minereuri și roci, industrie siderurgică, mașini grele, chimică, farmaceutică, materiale de construcții, extragerea și prelucrarea lemnului, textilă, pielărie și alimentară, turism. Agricultură se află la începutul unui lung și dificil proces de modernizare și restructurare. Culturile de plante tehnice și de cartofi și practicarea zootehnicii dispun de cele mai favorabile condiții naturale în aceste județe.
2. Unități teritorial – administrative cu arie carpatică mare	Bihor, Brașov, Covasna.	Resurse de metale neferoase, materiale de construcții, mici depozite de cărbune inferior și numeroase izvoare de apă minerală și termale. Specificul industrial este mai pronunțat în județul Brașov, care tinde să își dezvolte o largă arie metropolitană. Industria constructoare de mașini și cea a prelucrării metalelor, urmată de industria chimică. Turismul este unul din cele mai dinamice sectoare economice. Culturile de plante tehnice, porumb și de cartofi, practicarea zootehnicii dispun de cele mai favorabile condiții naturale în aceste județe.
3. Unități teritorial – administrative cu arie carpatică medie	Arad, Bacău, Bistrița-Năsăud, Neamț, Bacău, Cluj, Prahova, Sibiu, Mehedinți.	Resurse diversificate ca minereuri și roci, exploatarea lemnului, ape minerale. Industria este mai bine prezentă în Prahova, Sibiu, Cluj. Cele mai evidente reconversii industriale în județele Cluj, Sibiu, Prahova, pentru industria auto, prelucrare metale, prelucrare petrol, industrie chimică, industrie ușoară. Structura economică mai echilibrată, cu o pondere încă importantă a

		industrii și un sector terțiar în dezvoltare rapidă. Domeniul agricol mai bine reprezentat în județele de pe rama estică a Carpaților Orientali și cea sudică și nordică a Meridionalilor prin culturi de plante tehnice, cartofi și zootehnie. Turismul este prezent în toate județele, dar se concentrează mai puternic ca resurse și dotări turistice în Prahova, Sibiu, Neamț, Mehedinți, Cluj, Arad.
4. Unități teritorial – administrative cu arie carpatică mică	Argeș, Buzău, Gorj, Mureș, Sălaj, Satu Mare, Vâlcea	Marea majoritate a acestor unități teritorial adm. își au poziționată aria montană către partea de nord. Resurse multiple de roci de construcție, sare, cărbune superior. Activități industriale axate pe prelucrare metale, automobile, industrie chimică și alimentară, electrocasnice, exploatarea și prelucrarea lemnului. Culturile de plante tehnice și de cartofi și practicarea zootehniei dispun de cele mai favorabile condiții naturale în aceste județe.
5. Unități teritorial – administrative cu arie carpatică foarte mică	Dâmbovița, Timiș, Vrancea.	Aceste unități teritorial adm. își au poziționată aria montană către partea de nord iar în Timiș suprafața montană este mult mai redusă. Activitățile industriale sunt mult mai puțin prezente dar se pot menționa atractivitatea peisajelor montane, fondul cinegetic și piscicol. Restructura agricultura mai lentă, dominante sunt micile suprafețe de culturi de plante tehnice și cartofi, zootehnia, turismul mai ales cel rural.

Un aspect relevant de structura pe medii de locuire din cadrul Convenției Carpatice reflectă faptul că există județe unde prezența unui centru urban puternic, sau a mai multor centre urbane, influențează foarte mult mediul economic real. Numărul de unități economice, cifra de afaceri, numărul de salariați este cu mult mai ridicat în condițiile în care în multe județe din această convenție dețin mai mult de 3 orașe.

De asemenea, datele sunt foarte relevante în contextul în care aria montană include o pondere de la mediu la foarte mare, pentru că aportul resurselor aflate în aria montană la dezvoltarea centrelor urbane învecinate este unul foarte ridicat. Multe dintre comunitățile rurale integrate în convenție contribuie, într-o mică măsură, la creșterea economică, însă își păstrează structura socială și modul tradițional de viață. Persistența importanței majore a agriculturii în economia rurală montană este generată de faptul că suprafața agricolă utilizată este aproximativ egală cu cea pe care se practică o agricultură de subzistență, de sub 2 ha.

Tabelul nr. 6- Situația indicatorilor economici a județelor din Convenția Carpatică în 2009

Nr. crt.	Județul	PIB-ul pe județ/loc. 2009	Numărul de unități economic active	Cifra de afaceri în mii lei prețuri curente	Numărul mediu de salariați	Populația activă civilă în mii persoane	Rata șomajului %	Investiții nete în mii lei prețuri curente
1.	Alba	22452,1	8126	9208	83830	160,0	12,5	825
2.	Arad	23630,8	12184	15480	110826	199,7	6,8	858
3.	Argeș	27377,6	14534	35209	136440	241,6	9,5	2136
4.	Bacău	16455,2	12257	14736	110753	213,9	8,2	580
5.	Bihor	21501,0	18465	15825	159047	269,1	5,8	1280
6.	Bistrița Năsăud	19003,8	6834	6675	56798	124,5	8,2	580
7.	Brașov	2752,2	20208	27106	150885	229,5	8,7	3248
8.	Buzău	15117,6	10079	12745	81600	173,6	9,4	1022
9.	Caraș -Severin	19847,6	5461	5184	58694	117,4	10,2	348
10.	Cluj	29445,4	27607	35356	187236	324,0	6,3	2556
11.	Covasna	18096,6	4607	5317	48089	83,1	11,1	277
12.	Dâmbovița	17261,1	7535	9321	79849	193,1	8,5	851
13.	Gorj	23204,3	6424	7798	80985	137,5	10,7	987
14.	Harghita	18405,4	8409	7637	62983	129,6	10,5	325
15.	Hunedoara	20014,9	10366	11408	118140	182,4	10,7	688
16.	Maramureș	16012,9	11332	10444	91900	195,3	6,4	774
17.	Mehedinți	14884,1	4190	5241	45837	107,1	13,9	630
18.	Mureș	18687,5	13728	19593	124747	229,4	8,0	1167
19.	Neamț	13161,5	9978	8492	81943	188,3	7,9	450
20.	Prahova	24595,5	18254	33858	180022	291,4	8,9	2712
21.	Sălaj	18165,7	9265	4616	43903	97,2	10,3	319

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

22	Satu Mare	16939,6	1319	8657	75732	146,4	6,5	975
23	Sibiu	26831,3	12000	19392	115929	170,2	8,3	1948
24	Suceava	14244,1	11247	11459	99779	234,0	7,9	683
25	Timiș	33498,7	23407	33909	202772	317,3	4,5	2886
26	Vâlcea	18115,6	8025	9136	79306	166,4	7,9	628
27	Vrancea	13766,1	6615	5438	55469	140,3	7,4	279
0	Total		302456	382240000	2723,5	5062,30	302456	

Sursa: INSSE- Anuarul de statistică teritorială a României, 2012.

Tabelul nr. 7- Situația indicatorilor economici a județelor din Convenția Carpatică în 2013

Nr. crt.	Județul	PIB-ul pe județ/loc	Numărul de unități economic active	Cifra de afaceri în mii. lei prețuri curente	Numărul mediu de salariați	Populația activă civilă în mii persoane	Rata șomajului %	Investiții nete în mii lei prețuri curente
1.	Alba	29464,48	7066	12667	145910	163,3	10,2	943
2.	Arad	30088,95	10135	26362	116953	210,4	3,2	1316
3.	Argeș	25518,47	13101	45754	130859	246,8	7,0	2147
4.	Bacău	20650,94	10438	15716	99033	208,3	7,2	914
5.	Bihor	22917,99	15897	26834	145910	266,4	3,7	1677
6.	Bistrița Năsăud	22332,10	5774	9262	56734	130,2	4,9	456
7.	Brașov	37027,47	17025	38040	154690	241,7	4,7	1801
8.	Buzău	19153,06	8271	14621	74280	175,4	8,6	1492
9.	Caraș -Severin	23781,04	4487	6273	50085	112,2	5,7	389
10.	Cluj	37599,62	25265	39967	185365	337,8	3,5	2629

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

11.	Covasna	18905,49	3653	5039	44666	83,2	7,4	215
12.	Dâmbovița	21729,25	6416	11691	70712	193,5	8,1	1180
13.	Gorj	31613,09	5674	7410	71248	134,4	8,2	915
14.	Harghita	20840,19	6933	9398	61050	134,2	7,0	286
15.	Hunedoara	29522,22	8357	13091	106364	199,5	7,5	584
16.	Maramureș	20348,09	9133	13455	89596	201,1	3,9	719
17.	Mehedinți	17298,69	3224	3997	40312	105,3	10,5	136
18.	Mureș	23448,15	11595	26792	117940	233,4	5,5	1424
19.	Neamț	17587,08	7959	10792	73762	188,3	6,2	431
20.	Prahova	27767,92	15753	48689	161424	289,8	5,8	3175
21.	Sălaj	22655,35	4416	8273	42555	101,3	6,2	415
22.	Satu Mare	20324,57	6628	12215	21098	151,2	4,6	621
23.	Sibiu	32166,43	9842	27696	118141	185,0	4,8	2222
24.	Suceava	17288,03	10044	17042	88623	233,6	6,5	898
25.	Timiș	39177,28	20726	49301	202777	334,1	1,9	2965
26.	Vâlcea	22927,10	6649	9472	72473	166,1	6,8	459
27.	Vrancea	18558,19	5635	6121	50440	141,9	5,9	379
0	Total		260096	515970000	2593,00	5168,4		

Sursa: INSSE- Anuarul de statistică teritorială a României, 2015.

Restructurarea agriculturii și revitalizarea economiei rurale pot constitui pârghii importante de dezvoltare. Contribuția agriculturii la PIB a fost întotdeauna ridicată. Valoarea adăugată brută (VAB) a agriculturii a reprezentat 6,5% din totalul VAB (Sursa: Studiu Comisia națională de prognoză 2011).

Numărul localităților rurale care pot deveni, din punct de vedere economic, poli rurali de creștere se pot stabili în urma unor studii de caz, pentru a se putea determina aportul tuturor capitalurilor existente. Agricultură este ramura dominantă pentru majoritatea comunelor. Creditarea în agricultură a înregistrat un ritm de creștere anual de aproape 9%, dar ponderea sectorului în totalul finanțărilor rămâne redusă.

Mica industrie locală se află în faza de început, la fel și susținerea unor profesii și meserii specifice zonei montane.

Doar 421 de produse au fost atestate ca produse tradiționale, în baza Ordinului nr. 724 din 29.07.2013 privind atestarea produselor tradiționale, cele mai multe produse atestate în 2015 fiind înregistrate în județul Brașov. Acesta este urmat de Maramureș și Alba, iar majoritatea produselor sunt tributare zonei montane. Există 15 județe care nu dețin nici un fel de produs atestat oficial. Antreprenorii români locali nu sunt interesați să obțină protecția la nivel european pentru produsele lor.

La nivel național, există un singur produs cu denumire protejată la nivel european, cu certificarea de Indicație Geografică Protejată – magiunul de Topoloveni. Pentru produsul Telemeaua de Ibănești a fost depus dosarul în vederea obținerii certificării de Denumire de Origine Protejată (DOP), în vreme ce salamul de Sibiu și novacul afumat de Țara Bârsei se mai află în proceduri de acceptare pe site-ul Uniunii Europene.

În plus, decidenții care gestionează localitățile rurale sunt afectați în mod direct de absența unor căi de comunicație moderne și bine semnalizate, fapt ce pune în dificultate toate strategiile de dezvoltare durabilă în plan local și regional. În ciuda unor eforturi considerabile de a se sprijini agricultura, turismul, educația, sănătatea, depopularea demografică, în lipsa unei rețele de transport durabil rezultatele sunt departe de a fi pozitive.

Din perspectiva următorilor ani, se preconizează o dezvoltare inteligentă care poate combina agricultura montană, cu activități microindustriale, educaționale și de inovare care să sprijine valorificarea durabilă a resurselor existente. Locul ocupat de economia montană în economia națională este unul redus și întreaga zonă montană poate avea un rol și o contribuție cu mult mai important la prosperitatea și consolidarea țării.

Concluzii

În spațiul montan carpatic românesc, dominantă este agricultura. Aceasta este un domeniu complex ce presupune multiple cheltuieli – investiții continui și grija constantă față de utilaje, terenuri, recolte și resurse. Se pot solicita credite pentru finanțarea fermelor, credite pentru înființarea și întreținerea culturilor, credite pentru achiziția de teren agricol, credite pentru investiții în achiziții de utilaje și echipamente agricole și altele.

Pentru obținerea unor credite specifice dedicate agriculturii, băncile pot opera multiple condiții și pot impune garanții pe care, de cele mai multe ori, proprietarii de exploatații mici și medii nu și le pot permite. În aceste condiții, se impune crearea unui mecanism de creditare mai simplu și pentru fonduri mai mici. În acest context, mulți proprietari de terenuri și exploatații agricole au ales soluția de a apela la creditele pentru nevoi personale.

Mai mare aplicare către proceduri de asociere în domeniul agriculturii, cu lanțuri scurte de distribuție, mecanism demarat cu sprijin fiscal, dar puțin existent în practică²⁶.

Actualizarea legislației în turism privind procedurile de atestare a stațiunilor aflate în zona montană după criterii de durabilitate și aplicarea unui mecanism similar pentru satele turistice.

Realizarea de investiții pentru drumuri comunale și județene, pentru o mai bună accesibilitate și circulație a persoanelor și autovehiculelor de transport.

Produsele tradiționale sunt importante în România și constituie oportunități de creștere economică, în special în zonele rurale montane, cu deosebire cele mai izolate dacă sunt abordate prin măsuri strategice concertate.

În ultimii ani, performanța în agricultură pare să fie din ce în ce mai instabilă. Acest lucru este determinat atât de frecvența, cât și de severitatea crescută a fenomenelor extreme (valurile de căldură/frig, secetă, inundații etc), precum și de incidența bolilor la animale. Prin urmare, schimbările climatice reprezintă o provocare în ceea ce privește stabilitatea și calitatea recoltelor și asigurarea securității alimentare.

²⁶ Ordinul nr. 619/2015 pentru aprobarea criteriilor de eligibilitate, condițiilor specifice și a modului de implementare a schemelor de plăți prevăzute la art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, precum și a condițiilor specifice de implementare pentru măsurile compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenurile agricole, prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020. Noi modificări aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015

2.5. Analiza SWOT pentru zona carpatică din România

Analiza concisă și globală a situației existente din Carpații Românești sunt activități cheie deoarece definesc punctul de plecare de unde pot să fie generate posibilele soluții. Convenția cadru cu privire la Dezvoltarea durabilă a Carpaților (2003), programul său de lucru și protocolul de biodiversitate (2008), având ca rezultat inițiative suplimentare în care este implicată România.

- Programul Dunăre-Carpați (WWF-DCP);
- Rețeaua carpatică de zone protejate (PNCA);
- Inițiativa pentru ecoregiunea carpatică (CERI) – ONG umbrelă ce include membrii din sectorul public și privat din țările carpatice;
- Agenția de Dezvoltare Montană și Forumul montan în România.

Prin prezenta analiză SWOT se încearcă doar o scurtă abordare a principalelor caracteristici pozitive ale ariei montane din România, disfuncționalitățile majore prezente și care ar fi prioritățile cele mai importante pe termen scurt și mediu.

Puncte tari
<ol style="list-style-type: none">1. Prezența a circa 2/3 din arcul carpatic european pe teritoriul României;2. Altitudini moderate, care nu depășesc cu mult 2500 m, față de alte sisteme montane europene;3. Diversitatea de resurse ale solului și subsolului existente în aria montană și cea depresionară specifică;4. Importantă rețea hidrografică ca resursă de apă și de hidroenergie;5. Climat montan cu nuanțe montane, alpine și subalpine favorabile activităților economice și turistice;6. Ape minerale cu 7 branduri naționale – Bilbor, Borsec, Stânceni, Dorna, Aqua Carpatica, Harghita, Tușnad;7. Fondul de floră și faună foarte bogat, cu prezența a numeroase specii endemice și monumente ale naturii;8. Valoros patrimoniu cinegetic și piscicol, cu importante fonduri de vânătoare și de pescuit;9. Existența unui mare număr de parcuri naționale, naturale, arii protejate, rezervații incluse în Natura 2000;10. Prezența de areale cu păduri seculare, ultimele la nivel european;11. Fond forestier bogat, supraexploatat, cu valoare adăugată mică;12. Tipologia variată a peisajelor naturale și antropice, multe nealterate de procesul de modernizare a societății românești;13. Grad înalt de umanizare, prin prezența unui mare număr de localități rurale dar și localități urbane submontane sau intradepresionare;14. Rețea de așezări rurale echilibrată, la nivel intra și extracarpatic, asociată și cu existența unor

<p>centre urbane cu vechime istorică;</p> <p>15. Prezența încă a unui important număr de comune cu nivel demografic mediu și ridicat;</p> <p>16. Existența polilor de creștere (Brașov, Cluj-Napoca) și a mai multor poli de dezvoltare urbană în aria extracarpatică;</p> <p>17. Păstrarea fenomenului de transhumanță pastorală în multe masive montane și a tradiției de creștere a animalelor;</p> <p>18. Existența încă a numeroase meșteșuguri și alimente tradiționale, multe integrate în clasa bio;</p> <p>19. Potențialul energetic ridicat, cu precădere în sfera energiei regenerabile (pico și micro-hidroenergie, energie solară, energie eoliană, biomasă agricolă) etc;</p> <p>20. Existența unor societăți comerciale și persoane fizice autorizate active în zona carpatică;</p> <p>21. Multiplicarea numărului de festivaluri și sărbători tradiționale, de târguri cu produse tradiționale;</p> <p>22. Turismul rural și agroturismul a devenit una dintre activitățile principale de dezvoltare a economiei locale;</p> <p>23. Prezența a numeroase stațiuni montane pentru climatoterapie, sporturi de iarnă și balneare, turism activ;</p> <p>24. Calitatea mediului este dintre cele mai bune; lipsa surselor de poluare majore; există poluări minore și accidentale;</p> <p>25. Apariția unor organizații non guvernamentale cu sprijin extern interesate de păstrarea satului românesc și de promovarea valorilor sale culturale și arhitecturale.</p>
<p>Puncte slabe</p> <p>1. Prezența unor mari disparități teritoriale în privința dotării cu infrastructură și dezvoltare socio-economică între comunele rurale;</p> <p>2. Concentrarea unui grad ridicat de sărăcie la nivelul comunităților rurale izolate și a orașelor monoindustriale;</p> <p>3. Apariția fenomenului de supraexploatare a resurselor naturale, mai ales a celor forestiere;</p> <p>4. Exploatarea și procesarea lemnului – activități din care nu beneficiază și agenții economici locali și populația locală;</p> <p>5. Număr mic de agenți economici cu capacitatea necesară valorificării resurselor naturale și agro-montane;</p> <p>6. Infrastructură edilitară deficitară, drumuri inaccesibile care fac imposibil accesul în comunitățile rurale și micile orașe submontane;</p> <p>7. Extinderea rapidă a comunităților locale cu scăderi demografice accelerate, îmbătrânite și pe cale de dispariție;</p> <p>8. Păstrarea în timp și spațiu a scăderii populației active din mediul rural, cu prezența unui somaj ridicat și o descreștere lentă a populației active din centrele urbane mari;</p> <p>9. Migrația internă și externă accelerată din spațiul rural cu tendință de depopulare rapidă;</p> <p>10. Inexistența unei rețele de școli de arte și meserii specifice zonelor montane;</p> <p>11. Lipsa unor facilități fiscale pe termen lung, care să sprijine comunitățile montane și mediul de</p>

<p>afaceri local;</p> <p>12. Inexistența unor ajutoare de stat pentru a acoperi costurile cu energia electrică, etichetarea și ambalarea produselor agricole proprii;</p> <p>13. Antreprenorii locali nu sunt sprijiniți pentru a realiza produse și servicii specifice zonelor montane, cu denumiri de origine geografică oficiale, care pot deveni și branduri locale;</p> <p>14. Inexistența unei rețele echilibrate și eficiente de conexiuni urbane și rurale pentru a se sprijini legăturile comerciale, mobilitatea de transport, promovarea produselor și a turismului local;</p> <p>15. Lipsa unor comune cu potențial socio-economic care să devină centre rurale polarizatoare;</p> <p>16. Extinderea necontrolată a reședințelor secundare și a construcțiilor ce au o arhitectură neconformă cu nota tradițională existentă;</p> <p>17. Slaba finanțare pentru conservarea și restaurarea "in situ" a clădirilor rurale cu valoare culturală semnificativă și păstrarea integrității istorice a acestora;</p> <p>18. Intensificarea hazardelor naturale la nivelul spațiilor montane medii și înalte;</p> <p>19. Din cauza lipsei rețelei de apă potabilă și calității precare a apei, canalizării, mortalitatea general și cea infantilă este mult mai ridicată în zona rurală montană comparativ cu media pe țară;</p> <p>20. Management precar al deșeurilor și procesului de refolosire a materiilor prime secundare, reciclabile;</p> <p>21. Lipsa unor structuri de divertisment și agrement, de animatori specializați, ca o completare la structurile de cazare turistică existente;</p> <p>22. Lipsa de implementare a unor proiecte pilot cu titlu de exemple de bună practică pentru destinațiile turistice durabile din aria montană;</p> <p>23. Gestionarea defectuoasă a turismului în majoritatea spațiilor montane carpatice (lipsa unui audit pe comunitate și destinație turistică pentru capacitatea fizică de suport, lipsa stațiilor de epurare, a spațiilor de parcare etc);</p> <p>24. Lipsa unor studii tip proiecte-pilot pentru diferite masive montane axate pe dezvoltare durabilă, din cele trei grupe carpatice prezente în România.</p>	
Oportunități	
<p>1. Crearea unui cadru instituțional permanent și a unor instrumente legislative coerente, actualizate pentru a sprijini dezvoltarea comunităților montane și creșterea calității vieții;</p> <p>2. Realizarea unei bănci de date statistice și de documentare referitoare numai la aria carpatică din România;</p> <p>3. Aplicarea de indicatori compoziți – indicatorul dezvoltării locale (autor D. Ghețău) pentru evaluarea șanselor reale de dezvoltare;</p> <p>4. Crearea de mecanisme la nivel rural pentru susținerea sectorului privat prin clustere și poli de competitivitate;</p> <p>5. Stabilirea unor direcții clare de dezvoltare, cu scopul obținerii, pe parcurs, a unor performanțe economice net superioare, comparativ cu perioada actuală;</p>	

6. În aria montană există un număr mai mare de orașe decât actualii 13 poli de dezvoltare urbană care pot să contribuie la creșterea economică regională și locală;
7. Realizarea de studii de marketing pentru identificarea și atragerea acelor categorii de turiști care manifestă interes pentru sejururi în Carpații Românești, indiferent de gradul de satisfacție oferit de baza tehnico-materială simplă;
8. Promovare asociată cu campanii de educare și canalizare a gustului pentru anumite tipuri de activități turistice, pe măsuri ce cresc posibilitățile de acces ale turiștilor;
9. Extinderea rețelei de campinguri, sate de vacanță, refugii și cabane alpine, case tradiționale pe care se sprijină turismul activ, de petrecere a timpului liber, de valorificare a produselor și serviciilor locale și mai puțin a hotelurilor, vilelor;
10. Delimitarea de trasee stricte de desfășurare a turismului activ, care să limiteze accesul în orice condiții, fără ghizi, în parcurile naționale, rezervațiile naturale și să prevadă sancțiuni dure la nivelul celor existente în UE pentru cei care se abat de la cadrul reglementat;
11. Modificarea modului actual de atestare a stațiunilor montane în conformitate cu indicatorii și criteriile de durabilitate ale turismului din cadrul Convenției Carpatice;
12. Crearea unor mecanisme și instrumente de atestare a satelor turistice potrivit recomandărilor de turism durabil ale Convenției și așa cum există în alte țări europene;
13. Limitarea extinderii amenajărilor turistice și a activităților turistice de anvergură în spațiul montan, pentru că va conduce la alterarea resurselor peisagistice;
14. În viitor, stațiunile montane să fie dezvoltate în cadrul localităților deja existente, diminuându-se apariția acestora în spații naturale virgine sau foarte puțin modificate antropic;
15. Susținerea și diversificarea activităților pastorale și a tradițiilor culturale locale, care aduc un plus de autenticitate și se mulează pe motivațiile turiștilor;
16. Sprijinirea unei conexiuni mai puternice dintre agricultura locală și turism, pentru a se comercializa produsele și serviciile locale;
17. Sprijinirea mai activă și consistentă financiar a activităților agricole și forestiere din zona de munte prin plăți compensatorii unitare;
18. Administrațiile publice locale din aria carpatică să realizeze mini-centre de consultanță și afaceri în comune polarizatoare pentru a realiza mai multe proiecte pe fonduri europene și a reuși să atragă și tineri;
19. Restrângerea strict reglementată prin lege a fenomenului „caselor de vacanță” (reședințe secundare), pentru a se evita riscul urbanizării stațiunilor și dispariția caselor de patrimoniu și a celor tradiționale;
20. Aplicarea de metode și practici care să sprijine conștientizarea valorii mediului natural nealterat pentru dezvoltarea activităților turistice, prin campanii susținute în rândul vizitatorilor, turiștilor și populației locale;
21. Crearea unui centru european de studii și de cercetare pentru Carpați în România, după modelul celui dedicat Dunării, cu sediul într-un centru urban semnificativ (Brașov, Sibiu,

Hunedoara, Rm. Vâlcea etc).
Riscuri
<ol style="list-style-type: none"> 1. Multe sate vor dispărea fără măsuri rapide de reorganizare teritorială pentru crearea de comune montane viabile și de diminuare a fragmentării terenurilor; 2. Efect negativ al procesului de aliniere și creștere a prețurilor la energie, gaze și combustibili prin procesul de liberalizare potrivit politicilor europene, pentru economiile locale și exploatațiile de subzistență; 3. Lipsa facilităților privind accesul mai rapid la credite bancare va determina menținerea unui statut de subdezvoltare economică; 4. Lipsa de asociativitate în agricultură și turism va conduce la pierderea șanselor de integrare pe o piață europeană tot mai competitivă; 5. Prin faptul că produsul turistic din majoritatea destinațiilor montane pare a fi abordat numai din perspectiva investiției și nu în ansamblul componentelor destinate a propune un serviciu global și de calitate, se va pierde mereu din competitivitate; 6. Lipsa de infrastructură feroviară și rutieră modernizată va determina stagnarea mobilității forței de muncă, a produselor și serviciilor, a capitalurilor și menținerea stării de subdezvoltare economică; 7. Lipsa interesului generației tinere de a lucra în agricultura montană, ca urmare a subvenționării reduse, lipsei de facilități fiscale pe termen lung și a veniturilor instabile, va crește depopularea; 8. Lipsa diversificării activităților economice în zona montană crește riscul accelerării depopulării și îmbătrânirii demografice a satelor; 9. Procesarea redusă a resurselor agricole și forestiere, va determina realizarea de produse și servicii cu valoare adăugată mică pentru economia locală; 10. Modernizare prost percepută de către populația rurală, cu un risc major de pierdere a tradițiilor etnografice și extindere a kitch-ului; 11. Lipsa unei evidențe a patrimoniului arhitectural și istoric local ce merită valorificat economic; comunele montane dețin circa 20% din obiectivele de patrimoniu actuale; 12. Pierdere de valori și bunuri etnografice, prin existența unei legislații inoperante pentru susținerea și crearea de noi muzee rurale; 13. Lipsa fondurilor alocate zonelor montane va duce la degradarea continuă a numeroase monumente istorice precum și a infrastructurii aferente, în timp ce migrația populației va determina abandonarea a numeroase gospodării tradiționale; 14. Lipsa unei legislații conforme cu cerințele UE privind adoptarea de noi planuri de amenajare durabilă a teritoriului, cu aplicarea criteriilor și indicatorilor de durabilitate a turismului va diminua atractivitatea localităților și stațiunilor montane, prin dezvoltare haotică; 15. Rata scăzută de atragere a banilor europeni fiind un efect cumulat al deficiențelor administrative, instituționale și organizatorice, dar și al "inflației legislative", fapt ce menține subdezvoltarea rurală;

16. Lipsa unei rețele de comune polarizatoare axate pe dezvoltare durabilă va conduce la lipsa de perspectivă socială și economică pentru tânăra generație;
17. Lipsește o înțelegere clară, aprofundată, a modului în care poliile de creștere desemnați pot contribui la dezvoltarea generală a României și în special a zonei montane;
18. Lipsa de finanțare pentru camerele agricole județene și neamenajarea legislației în domeniu le face să fie nefuncționale și unele atribute se suprapun cu direcțiile agricole;
19. Lipsa de digitalizare pe domenii de activitate a datelor și informațiilor demografice, economice, culturale, infrastructură, pentru a se crea o bancă de date proprii prin care să se poată elabora politici și strategii generale de dezvoltare durabilă.

În ultimii 20 de ani, în România s-au făcut investiții în infrastructuri de turism în aria montană prin fonduri europene și naționale. Multe dintre acestea vor fi în timp și spațiu sortite eșecului, din cauza poziționării geografice neadecvate, cu accesibilitate deficitară, a altitudinii, a climatului local, sau a lipsei unui concept durabil de realizare în funcție de condițiile locale și de nivelul de dezvoltare socio-economică și culturală.

Prin această analiză de tip SWOT, rezultă că întreaga arie montană carpatică din România ar trebui să beneficieze de o politică specifică, o legislație actualizată, definită și elaborată în conformitate cu principiile și indicatorii dezvoltării durabile propuse în cadrul Convenției Carpatice. De asemenea, este utilă abordarea unor documentații de detaliu pentru studii pilot care să ofere modele de dezvoltare socio-economică durabilă în spațiul montan românesc, cu utilizarea indicatorilor specifici.

Acest fapt ar contribui substanțial la reducerea dezechilibrului dintre regiunile montane mai dezvoltate și cele defavorizate, vizând ansamblul problematicii economice, sociale, fiscale, culturale și ale mediului înconjurător. În plus, este necesară o reevaluare a zonei montane la fiecare 10 ani, pentru a fi reactualizate strategiile de dezvoltare durabilă pentru toate domeniile de activitate și infrastructură prezente în aria montană.

BIBLIOGRAFIE

- Antonescu, D. (2003), Dezvoltarea regională în România, Concept, mecanisme, instituții, Editura Oscar Print, București.
- Bakk M., Benedek J.(coordonatori 2010), Politicile economice în România, Editura Polirom, Iași;
- Benedek, J. (2004), Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
- Friedman, J., Douglas M. (1978). "Agropolitan Development: Towards a new strategy for regional planning in Asia." In Fu-Chen Lo and Kamal Salih (eds), Growth Pole Strategy and Regional Development Policy. New York: Pergamon Press. pp163-192.
- Ghețău V., (2012) Drama noastră demografică – Populația României la recensământul din Octombrie, Institutul de Proiecte pentru Inovație și Dezvoltare, Editura Compania;
- Ghețău V., (2007) Declinul demografic și viitorul populației României – O perspectivă din anul 2007 asupra populației României în secolul 21, Academia Română, Institutul Național de Cercetări Economice – Centrul de cercetări Demografice Vladimir Trebici, Editura Alpha MDN;
- Ianoș, I., Humeau J-B., (2000), Teoria sistemelor de așezări umane, București: Editura Tehnică;
- Ianoș I., Heller W., (2006), Spațiu, economie și sisteme de așezări, Editura Tehnică, București;
- **** Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 (2008), Guvernul României, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, PNUD, București;
- Petrashko Ludmila (2014) – The carpathian model of regional partnership, article in rewue, vol nr.3, nr.1, Economics management information technology, UK, pg. 1-9;
- **** ESPON 1.1.1. Potentials for polycentric development in Europe, Final report, 2004 – 2005, EU Commision ;
- **** FOCI – Future Orientation for Cities, ESPON Project, Uniunea Europeană 2010;
- **** Cartea verde privind coeziunea teritorială – Comunicare din partea Comisiei Europene, 2008;
- **** ESPON action 1.1.3 Particular effects of enlargement of the EU and beyond on the polycentric spatial tissue with special attention on discontinuities and barriers, 2005;
- **** Comisia Europeană și OMT (2011) - Un tourisme durable pour le development-guide, pdf. pg. 3-246;
- **** Comisia prezidențială pentru politici publice de dezvoltare a agriculturii (2012) – Cadrul Național Strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014-2020-2030, pdf. pg. 4-248;
- **** Agrostar – Diagnoza structurii socio-economice a României – aspecte ale mediului rural. Pdf, pg.1-229;
- **** SGG (2012) – Orientări strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă în Carpații Românești, 2014-2020, (pentru zonele defavorizate) pdf. pg 1-43;
- **** PNDR (2015) Zonele montane – actualitate și perspectivă, nr. 22, an II, pdf., pg. 1-23.
- **** Alpin Concept Srl (2011) – Orientări strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă în Carpații Românești, 2014-2020 pentru turismul montan, Brașov, pdf. 10 slide-uri;

**** “Strategy for Sustainable Development of Poland by 2025.”, accessed by INCDT in 11 october 2015, http://translate.google.com.ua/translate//www.bdix.net/sdnbd_org/wssd/prep;
<http://www.turismulresponsabil.ro/spatiul-montan-oportunitati-de-dezvoltare-in-conformitate-cu-principiile-turismului-responsabil/>
http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_ro.pdf/ Discurs Jean Claude Juncker/Strasbourg, 14 iulie, 2014.
[http://www.zf.ro/zf-24/2015/Bogdan Cojocar](http://www.zf.ro/zf-24/2015/Bogdan_Cojocar)
<http://www.lumeasatului.ro/articole-revista/energia-solara-o-resursa-inepuizabila-pentru-producerea-de-apa-calda.html>
<http://www.meteoromania.ro/anm/2015>
<http://www.developpement2015.fr/projet/appui-au-developpement-institutionnel-des-communes-du-pole-urbain-de-diego-suarez-et-de-leur-association-intercommunale/>
<http://www.ecomagazin.ro/carpathcc/p.1/2015/www.carpathcc.eu>.
<http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSCContentServe/polii> de creștere.

Anexa nr.1

Populația după domiciliu la 1 iulie 2014

Localități	Total	Din care:		Densitatea populatiei
		Masculin	Feminin	
JUDEȚUL ALBA				
MUNICIPIUL ALBA IULIA	73.776	35.158	38.618	711,78
MUNICIPIUL AIUD	26.543	13.022	13.521	186,24
MUNICIPIUL SEBES	32.506	15.727	16.779	281,8
ORAS ABRUD	5.595	2.783	2.812	174,84
ORAS BAIA DE ARIES	4.158	2.105	2.053	52,22
ORAS CIMPENI	7.761	3.829	3.932	89,27
ORAS CUGIR	27.129	13.308	13.821	78,46
ORAS ZLATNA	8.076	4.008	4.068	31,76
ALBAC	2.167	1.107	1.060	40,21
ALMASU MARE	1.303	678	625	13,97
ARIESENI	1.755	891	864	23,97
AVRAM IANCU	1.597	809	788	16,43
BISTRA	4.907	2.530	2.377	41,45
BLANDIANA	972	498	474	12,39
BUCIUM	1.555	771	784	18,14
CALNIC	1.858	913	945	40,89
CERU-BACAINȚI	271	141	130	5,53
CIURULEASA	1.225	623	602	21,93
CRICAU	2.100	1.045	1.055	41,15
GALDA DE JOS	4.451	2.199	2.252	43,77
GIRBOVA	2.122	1.041	1.081	36
GIRDA DE SUS	1.718	854	864	20,77
HOREA	2.155	1.102	1.053	35,67
IGHIU	6.857	3.445	3.412	53,37
INTREGALDE	663	350	313	8
LIVEZILE	1.309	665	644	19,88
LUPSA	3.252	1.660	1.592	31,71
METES	2.876	1.483	1.393	20,22
MIRASLAU	2.172	1.076	1.096	32,62
MOGOS	836	432	404	10,28
OCOLIS	606	305	301	7,07
PIANU	3.607	1.831	1.776	31,37
POIANA VADULUI	1.155	609	546	39,76
PONOR	570	301	269	9,17
POSAGA	1.082	547	535	7,94
RIMET	556	264	292	7
RIMETEA	1.081	517	564	18,84
ROSIA MONTANA	2.950	1.502	1.448	70,9
SALCIUA	1.580	817	763	20,99
SALISTEA	2.340	1.195	1.145	38,93
SASCIORI	6.360	3.266	3.094	52,41
SCARISOARA	1.706	903	803	18,07
SIBOT	2.479	1.255	1.224	59,42

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

SOHODOL	1.814	908	906	28,05
STREMT	2.515	1.267	1.248	36,68
SUGAG	2.936	1.520	1.416	11,6
UNIREA	5.130	2.556	2.574	51,31
VADU MOTILOR	1.382	700	682	43
VIDRA	1.685	862	823	27,84
VINTU DE JOS	5.442	2.686	2.756	61,57
Total județ Alba – localități Convenția Carpatică	280.641	138.064	142.577	
Total județ Alba	383.252	189.415	193.837	
JUDEȚUL ARAD				
ORAS LIPOVA	11511	5592	5919	85,9
ORAS PINCOTA	8239	4075	4164	123,04
ALMAS	2665	1309	1356	32,79
ARCHIS	1556	782	774	22,86
BIRZAVA	2615	1271	1344	10,2
BELIU	3051	1481	1570	32,91
BRAZII	1226	623	603	10,32
BUTENI	3427	1669	1758	35,45
CHISINDIA	1350	663	687	10,44
CONOP	2289	1134	1155	12,06
COVASINT	2695	1347	1348	71,79
CRAIVA	2904	1439	1465	25,27
DEZNA	1244	620	624	14,93
DIECI	1521	776	745	18,17
GHIOROC	4111	1979	2132	84,07
GURAHONT	3973	1902	2071	23,26
HALMAGIU	2859	1389	1470	34,02
HALMAGEL	1270	593	677	16,53
HASMAS	1287	621	666	14,55
IGNESTI	734	368	366	14,14
MONEASA	942	459	483	13,8
PAULIS	4351	2144	2207	33,92
PETRIS	1412	693	719	10,81
PLESCUTA	1178	557	621	14,93
SAVIRSIN	2946	1456	1490	14,16
SIRIA	9049	4537	4512	66,18
TIRNOVA	6248	3154	3094	30,12
TAUT	1681	832	849	8,16
VARADIA DE MURES	1722	837	885	14,62
VIRFURILE	2768	1356	1412	18,23
Total județ Arad – localități Convenția Carpatică	92.824	45.658	47166	
Total județ Arad	475.841	230.793	245.048	
JUDEȚUL ARGEȘ				
ALBESTII DE MUSCEL	1623	793	830	13,21
AREFU	2493	1242	1251	5,93

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

BEREVOESTI	3489	1731	1758	34,81
BRADULET	1842	895	947	37,96
BUGHEA DE SUS	2972	1487	1485	89,63
CETATENI	3021	1480	1541	104,03
CORBENI	5901	2895	3006	96,53
DIMBOVICIOARA	942	459	483	14,99
DRAGOSLAVELE	2655	1350	1305	23,82
LERESTI	4682	2251	2431	32,93
NUCSOARA	1465	714	751	3,35
RUCAR	6103	3133	2970	21,52
SALATRUCU	2218	1118	1100	16,36
STOENESTI	4636	2270	2366	41,56
VALEA MARE PRAVAT	4296	2137	2.159	70,8
Total județ Argeș – localități Convenția Carpatică	48.338	23.955	24383	
Total județ Argeș	650.332	316.411	333.921	
JUDEȚUL BACĂU				
MUNICIPIUL MOINEȘTI	24813	12142	12671	541,41
ORAS COMANESTI	24219	11989	12230	379,19
ORAS DARMANESTI	14774	7368	7406	54,63
ORAS SLANIC MOLDOVA	5206	2591	2615	45,61
ORAS TIRGU OCNA	13312	6395	6917	272,23
AGAS	6319	3155	3164	30,03
ASAU	7197	3646	3551	23,41
BALCANI	8199	4192	4007	72,57
BIRSANESTI	4899	2496	2403	69,61
BERZUNTI	5396	2749	2647	95,4
BOGDANESTI	2859	1421	1438	89,23
BRUSTUROASA	3549	1850	1699	32,29
DOFTEANA	11330	5712	5618	65,13
GHIMES-FAGET	4901	2543	2358	29,81
MAGIREȘTI	4395	2219	2176	132,34
MANASTIREA CASIN	5559	2766	2793	22,85
OITUZ	9577	4867	4710	47,19
PALANCA	3491	1775	1716	37,53
PIRGAREȘTI	4920	2488	2432	231,64
PODURI	8166	4202	3964	112,28
SOLONT	3765	1885	1880	72,26
TIRGU TROTUS	5744	2943	2801	178,94
ZEMES	4967	2515	2452	46,36
Total județ Bacău – localități Convenția Carpatică	187.557	93.909	93.648	
Total județ Bacău	748.402	370.330	378.072	
JUDEȚUL BIHOR				
ORAS ALESD	11352	5583	5769	156,69
ORAS NUCET	2097	1023	1074	51,01

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

ORAS STEI	7596	3686	3910	966,41
ORAS VASCAU	2510	1215	1295	38,59
ASTILEU	3742	1892	1850	63,62
AUSEU	2988	1463	1525	41,17
BOROD	4040	2043	1997	38,25
BRATCA	5051	2472	2579	37,01
BRUSTURI	3738	1863	1875	36,14
BUDUREASA	2708	1338	1370	7,82
BULZ	2177	1094	1083	21,9
BUNTESTI	4527	2292	2235	61,29
CARPINET	1870	902	968	27,03
CAMPANI	2445	1200	1245	54,96
CABESTI	1870	942	928	26,27
CEICA	3618	1806	1812	44,21
COPACEL	2169	1113	1056	29,01
CRISTIORU DE JOS	1352	658	694	13,29
CURATELE	2451	1215	1236	26,9
DERNA	2719	1362	1357	55,25
DOBRESTI	5454	2760	2694	40,58
DRAGANESTI	2945	1420	1525	80,33
DRAGESTI	2601	1320	1281	49,37
FINIS	3654	1821	1833	34,9
LAZURI DE BEIUS	1603	809	794	27,21
LUNCA	2811	1385	1426	40,38
LUGASU DE JOS	3650	1869	1781	62,38
MAGESTI	2714	1352	1362	52,9
OLCEA	2798	1398	1400	32,5
PIETROASA	3244	1592	1652	15,8
POMEZEU	2884	1469	1415	52,34
POPESTI	8158	4097	4061	75,01
REMETEA	2880	1422	1458	43,18
RIENI	3086	1565	1521	45,98
ROSIA	2488	1274	1214	34,31
SUPLACU DE BARCAU	4584	2278	2306	103,08
SINTEU	1135	568	567	23,01
SOIMI	2566	1258	1308	25,15
SUNCUIUS	1135	1617	1619	44,92
TARCAIA	2070	1002	1068	26,99
TETCHEA	3216	1612	1604	62,89
TILEAGD	7078	3493	3585	108,96
ULIEACU DE BEIUS	2088	1028	1060	47,65
VADU CRISULUI	4106	2035	2071	54,97
VARCIOROG	2124	1080	1044	26,28
Total județ Bihor – localități Convenția Carpatică	152.092	76.686	77.507	
Total județ Bihor	620.866	302.674	318.192	

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

JUDEȚUL BISTRIȚA-NASAUD				
ORAS SINGEORZ-BAI	11567	5763	5804	80,32
BISTRITA BIRGAULUI	4446	2169	2277	22,22
CETATE	2883	1469	1414	45,1
COSBUC	2046	1021	1025	68,09
DUMITRITA	3239	1673	1566	30,78
FELDRU	8009	4142	3867	65,1
ILVA MARE	2548	1285	1263	37,88
ILVA MICA	3532	1807	1725	65,86
JOSENI BIRGAULUI	5337	2706	2631	109,39
LESU	2984	1597	1387	33,1
LIVEZILE	5017	2584	2433	53,69
LUNCA ILVEI	3328	1680	1648	30,23
MAIERU	8089	4083	4006	54,23
MAGURA ILVEI	2187	1109	1078	80,88
PARVA	2603	1349	1254	35,61
POIANA ILVEI	1593	789	804	68,81
PRUNDU BIRGAULUI	6524	3204	3320	155,48
REBRA	2749	1414	1335	57,93
REBRISOARA	4969	2542	2427	33,61
RODNA	6486	3303	3183	46,61
ROMULI	1792	920	872	18,2
RUNCU SALVEI	1343	687	656	42,43
SANT	3514	1758	1756	13,29
SIEU	3020	1549	1471	41,77
SIEUT	2692	1362	1330	36,93
TIRLISUA	3522	1803	1719	22,28
TELCIU	6218	3174	3044	21,79
TIHA BIRGAULUI	6673	3400	3273	27,81
ZAGRA	3646	1873	1773	24,11
Total județ Bistrița- Năsăud – localități Convenția Carpatică	122.556	62.215	60.341	
Total județ Bistrița-Năsăud	329.592	164.016	165.576	
JUDEȚUL BRAȘOV				
MUNICIPIUL BRASOV	291490	138201	153289	1326,46
MUNICIPIUL CODLEA	26192	12774	13418	209,2
MUNICIPIUL SACELE	35638	17518	18120	110,9
ORAS GHIMBAV	5885	2857	3028	217,4
ORAS PREDEAL	5282	2543	2739	83,43
ORAS RASNOV	17481	8548	8933	114,82
ORAS ZARNESTI	26747	13212	13535	130,64
APATA	3505	1742	1763	64,56
AUGUSTIN	1995	1012	983	129,04
BOD	4663	2317	2346	129,53

BRAN	5326	2642	2684	67,27
BUDILA	4486	2309	2177	75,84
COMANA	3029	1518	1511	31,12
CRISTIAN	4889	2372	2517	202,44
CRIZBAV	2706	1387	1319	50,88
DRAGUS	1090	560	530	25,89
DUMBRAVITA	5176	2620	2556	50,64
FELDIOARA	7327	3703	3624	96,41
FUNDATA	792	402	390	21,52
HALCHIU	4753	2405	2348	81,6
HARMAN	5939	2919	3020	113,3
HARSENI	2236	1175	1061	14,77
HOGHIZ	5227	2600	2627	29,3
HOLBAV	1415	737	678	54,26
HOMOROD	2581	1306	1275	22,42
LISA	1803	913	890	20,27
MAIERUS	3157	1622	1535	49,09
MOIECIU	4662	2362	2300	49,12
ORMENIS	2095	1059	1036	65,86
PARAU	2203	1121	1082	19,74
POIANA MARULUI	3378	1774	1604	54,29
PREJMER	9586	4742	4844	163,53
RACOS	3463	1729	1734	44,36
RECEA	3189	1631	1558	19,71
SAMBATA DE SUS	1541	807	734	36,06
SINPETRU	5294	2625	2669	186,21
SINCA	3601	1825	1776	19,94
SINCA NOUA	1616	805	811	22,28
TARLUNGENI	9019	4534	4485	68,41
TELIU	4381	2221	2160	82,57
UCEA	2366	1211	1155	22,86
VAMA BUZAULUI	3498	1790	1708	22,33
VISTEA	2248	1148	1100	24,94
VULCAN	4964	2529	2435	117,1 9
Total județ Brașov – localități Convenția Carpatică	547.914	265.827	282.087	
Total județ Brașov	629.814	305.771	324.043	
JUDEȚUL BUZĂU				
ORAS NEHOIU	11383	5612	5771	100,9 5
ORAS PATARLAGELE	7917	3847	4070	99,22
BISOCA	2767	1404	1363	38,07
BOZIORU	1100	530	570	29,88
BRAESTI	2500	1264	1236	53,53
CATINA	2528	1271	1257	66,6
CHILIILE	596	286	310	16,71

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

CHIOJDU	3509	1757	1752	27,33
COLTI	1089	532	557	31,23
GURA TEGHII	3522	1762	1760	7,55
LOPATARI	4074	2072	2002	39,43
MINZALESTI	2514	1260	1254	26,48
SIRIU	3220	1609	1611	14,48
Total județ Buzău – localități Convenția Carpatică	46.719	23.206	23.513	
Total județ Buzău	484.524	236.529	247.995	
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN				
MUNICIPIUL CARANSEBES	30803	14847	15956	444,23
MUNICIPIUL RESITA	89862	43354	46508	454,05
ORAS ANINA	9429	4767	4662	64,79
ORAS BAILE HERCULANE	5284	2504	2780	50,09
ORAS MOLDOVA NOUA	13806	6828	6978	94,3
ORAS ORAVITA	13604	6584	7020	82,94
ORAS OTELU ROSU	12859	6257	6602	201,49
ARMENIS	2483	1228	1255	17,32
BANIA	1786	878	908	8,68
BAUTAR	2626	1311	1315	13,85
BERZASCA	2796	1345	1451	9,8
BOLVASNITA	1432	713	719	16,12
BOZOVICI	3122	1525	1597	16,2
BREBU	1172	580	592	15,72
BREBU NOU	298	143	155	8,63
BUCHIN	2056	1020	1036	24,82
BUCOSNITA	2825	1452	1373	28,96
CARASOVA	3017	1477	1540	21,35
CARBUNARI	1003	495	508	17,52
CICLOVA ROMANA	1593	785	808	14,06
CIUCHICI	1060	507	553	19,79
CIUDANOVITA	698	374	324	13,28
CONSTANTIN DAICOVICIU	2799	1354	1445	22,28
CORNEA	1797	866	931	38,9
CORNEREVA	2982	1511	1471	11,42
CORONINI	1955	1008	947	74,99
DALBOSET	1702	818	884	19,6
DOMASNEA	1361	655	706	25,21
EFTIMIE MURGU	1621	817	804	16,55
EZERIS	1317	661	656	17,37
GIRNIC	1465	750	715	39,47
GLIMBOCA	1883	915	968	44,3
GORUIA	808	415	393	13
IABLANITA	2208	1085	1123	19,11
LAPUSNICEL	1026	488	538	13,81
LAPUSNICU MARE	1718	836	882	13,87

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

LUNCAVITA	2482	1232	1250	50,22
LUPAC	2688	1337	1351	35,3
MARGA	1131	551	580	20,81
MEHADIA	4166	2054	2112	23,95
MEHADICA	727	367	360	6,16
NAIDAS	1105	532	573	17,18
OBREJA	3401	1717	1684	26,86
PALTINIS	2461	1260	1201	24,6
POJEJENA	2920	1463	1457	25,86
PRIGOR	2526	1256	1270	8,37
RUSCA MONTANA	1991	976	1015	12,87
SACU	1606	806	800	39,25
SASCA MONTANA	1513	688	825	11,1
SICHEVITA	2186	1063	1123	17,32
SLATINA-TIMIS	3057	1504	1553	20,23
SOCOL	2177	1104	1073	28,99
SOPOTU NOU	1182	586	596	14,18
TIRNOVA	1692	834	858	34,12
TEREGOVA	4149	2025	2124	12,53
TOPLET	2631	1300	1331	28
TURNU RUIENI	3473	1736	1737	23
VALIUG	789	411	378	8,02
ZAVOI	4191	2098	2093	10,58
Total județ Caraș-Severin – localități Convenția Carpatică	282.500	138.053	144.447	
Total județ Caraș-Severin	332.267	162.800	169.467	
JUDEȚUL CLUJ				
ORAS HUEDIN	9638	4673	4965	157,38
BAISOARA	2086	1070	1016	18,79
BELIS	1344	698	646	6,51
CALATELE	2480	1241	1239	33,19
CAPUSU MARE	3171	1582	1589	23,57
CIUCEA	1595	783	812	35,63
FLORESTI	23632	11418	12214	387,92
GILAU	8617	4313	4304	73,51
IARA	4134	2091	2043	28,73
MAGURI-RACATAU	2371	1247	1124	8,82
MANASTIRENI	1482	714	768	23,53
MARGAU	1580	801	779	7,46
MARISEL	1599	827	772	18,61
MIHAI VITEAZU	5856	2865	2991	123,21
MOLDOVENESTI	3266	1593	1673	23,5
NEGRENI	2414	1186	1228	36,86
PETRESTII DE JOS	1593	804	789	21,94
POIENI	5157	2525	2632	27,14
RISCA	1539	765	774	23,44

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

SANCRAIU	1619	756	863	12,58
SANDULESTI	1993	1009	984	28,33
SACUIEU	1524	757	767	88,66
SAVADISLA	4171	2050	2121	37,9
TURENI	2254	1131	1123	30,44
VALEA IERII	959	512	447	6,45
Total județ Cluj – localități Convenția Carpatică	96.074	47.411	48.663	
Total județ Cluj	718.633	347.183	371.450	
JUDEȚUL COVASNA				
MUNICIPIUL SFINTU GHEORGHE	65446	31308	34138	897,5
MUNICIPIUL TARGU SECUIESC	20500	9850	10650	416,24
ORAS BARAOLT	9441	4683	4758	70,46
ORAS COVASNA	11400	5575	5825	73,5
ORAS INTORSURA BUZAUULUI	9305	4679	4626	152,79
AITA MARE	1685	853	832	25,72
ARCUS	1568	796	772	43,56
BARCANI	3986	2058	1928	60,63
BATANI	4677	2403	2274	21,04
BELIN	3022	1535	1487	42,74
BIXAD	1855	917	938	29,86
BODOC	2577	1322	1255	33,2
BOROSNEU MARE	3286	1672	1614	50,28
BRATES	1499	779	720	29,97
BRADUT	5087	2566	2521	44,19
BRETCU	3744	1863	1881	32,27
CATALINA	3397	1702	1695	61,65
CERNAT	4064	2034	2030	35,53
CHICHIS	1593	788	805	74,37
COMANDAU	1017	513	504	32,44
DALNIC	974	503	471	18,87
DOBIRLAU	2185	1118	1067	40,99
GHELINTA	5162	2555	2607	48,62
GHIDFALAU	2685	1383	1302	39,21
HAGHIG	2312	1152	1160	50,66
ILIENI	1994	990	1004	36,67
LEMNIA	1936	937	999	18,84
MALNAS	1070	549	521	27,23
MERENI	1321	645	676	30,16
MICFALAU	1854	926	928	49,81
MOACSA	1229	619	610	34,36
OJDULA	3581	1821	1760	31,81
OZUN	4685	2329	2356	55,75

POIAN	1780	913	867	29,34
RECI	2297	1151	1146	41,83
SINZIENI	4706	2373	2333	53,93
SITA BUZAULUI	4876	2452	2424	36,93
TURIA	3931	1942	1989	26,71
VILCELE	4894	2509	2385	83,92
VALEA CRISULUI	2425	1224	1201	45,99
VALEA MARE	1166	616	550	65,4
VIRGHIS	1899	969	930	27,04
ZAGON	5428	2724	2704	18,67
ZABALA	4860	2397	2463	38,64
Total județ Covasna – localități Convenția Carpatică	228.399	112.693	115.706	
Total județ Covasna	229.563	113.262	116.301	
JUDEȚUL DÂMBOVIȚA				
BEZDEAD	4625	2333	2292	80,34
BUCIUMENI	4564	2288	2276	158,9 7
MOROENI	5146	2562	2584	17,91
PIETROSITA	3219	1588	1631	118,9 1
PUCHENI	1892	919	973	53,78
RUNCU	4482	2258	2224	56,63
Total județ Dâmbovița – localități Convenția Carpatică	23.928	11.948	11.980	
Total județ Dâmbovița	531.715	260.071	271.644	
JUDEȚUL GORJ				
ORAS BUMBESTI-JIU	10232	5003	5229	47,81
ORAS NOVACI	5783	2851	2932	33,07
ORAS TISMANA	7209	3565	3644	24,2
BAIA DE FIER	4306	2144	2162	35,81
CRASNA	4929	2475	2454	23,57
GLOGOVA	1955	986	969	46,28
MUSETESTI	1999	1012	987	21,75
PADES	4939	2471	2468	12,67
PESTISANI	3821	1917	1904	17,7
POLOVRAGI	2782	1341	1441	32,75
RUNCU	5111	2591	2520	18,78
SCHELA	1769	843	926	20,18
STANESTI	2267	1158	1109	22,65
Total județ Gorj – localități Convenția Carpatică	57.102	28.357	28.745	
Total județ Gorj	369.857	183.220	186.637	
JUDEȚUL HARGHITA				
MUNICIPIUL GHEORGHENI	20189	9835	10354	91,56
MUNICIPIUL MIERCUREA CIUC	42382	20256	22126	356,57
MUNICIPIUL ODORHEIU	38785	18573	20212	823,1

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

SECUIESC				1
MUNICIPIUL TOPLITA	16158	7921	8237	47,85
ORAS BAILE TUSNAD	1674	808	866	885,71
ORAS BALAN	8081	4046	4035	5731,21
ORAS BORSEC	2773	1345	1428	45,14
ORAS VLAHITA	7650	3874	3776	101,66
BRADESTI	1985	996	989	63
BILBOR	2707	1441	1266	11,93
CARTA	2799	1391	1408	35,01
CAPILNITA	2127	1090	1037	28,37
CICEU	2796	1366	1430	39,85
CIUCSINGEORGII	5018	2575	2443	20,72
CIUMANI	4483	2209	2274	46,99
CORBU	1510	751	759	8,84
CORUND	6500	3200	3300	56,84
COZMENI	2246	1142	1104	32,09
DANESTI	2247	1085	1162	35,46
DEALU	4080	2061	2019	42,97
DITRAU	5926	2965	2961	52,13
FELICENI	3265	1606	1659	42,69
FRUMOASA	3771	1911	1860	44,75
GALAUTAS	2541	1251	1290	83,53
JOSENI	5827	2942	2885	26,11
LAZAREA	3642	1762	1880	44,65
LELICENI	2067	1046	1021	56,96
LUETA	3717	1934	1783	35,63
LUNCA DE JOS	5668	2880	2788	40,84
LUNCA DE SUS	3420	1720	1700	41,39
LUPENI	4684	2334	2350	37,37
MADARAS	2280	1112	1168	34,61
MARTINIS	2927	1506	1421	20,67
MERESTI	1364	680	684	12,57
MIHAILENI	2719	1393	1326	32,87
OCLAND	1330	683	647	21,77
PAULENI-CIUC	1925	959	966	40,76
PLAIESII DE JOS	2862	1405	1457	9,68
PRAID	6879	3411	3468	38,12
RACU	1629	842	787	35,01
REMETEA	6348	3125	3223	58,93
SANCRAIENI	2622	1317	1305	50,2
SINDOMINIC	6412	3170	3242	42,38
SANMARTIN	2396	1218	1178	49,29
SINSIMION	3647	1813	1834	54,88
SANTIMBRU	2170	1092	1078	39,44
SATU MARE	2102	1072	1030	51,11
SARMAS	4014	2070	1944	57,92

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

SICULENI	2872	1404	1468	71,25
SUBCETATE	1899	949	950	36,76
SUSENI	5282	2625	2657	23,69
TOMESTI	2652	1355	1297	39,13
TULGHES	3261	1690	1571	13,37
TUSNAD	2221	1125	1096	29,05
VARSAĞ	1663	868	795	21,34
VOSLABENI	1981	964	1017	35,2
ZETEA	6006	3060	2946	31,67
Total județ Harghita – localități Convenția Carpatică	302.181	149.224	152.957	
Total județ Harghita	334.586	165.374	169.212	
JUDEȚUL HUNEDOARA				
MUNICIPIUL BRAD	16202	7735	8467	202,58
MUNICIPIUL DEVA	70919	33486	37433	1181,39
MUNICIPIUL HUNEDOARA	74961	36461	38500	770,41
MUNICIPIUL LUPENI	27664	13852	13812	355,9
MUNICIPIUL ORASTIE	22796	11001	11795	590,26
MUNICIPIUL PETROSANI	43901	21167	22734	224,49
MUNICIPIUL VULCAN	29404	14681	14723	336,78
ORAS ANINOASA	4853	2417	2436	144,39
ORAS CALAN	13462	6594	6868	132,57
ORAS GEOAGIU	5679	2804	2875	36,48
ORAS HATEG	11007	5232	5775	171,1
ORAS PETRILA	25472	12692	12780	82,52
ORAS SIMERIA	14131	6919	7212	284,04
ORAS URICANI	10003	5044	4959	39,79
BACIA	1837	907	930	61,79
BAIA DE CRIS	2626	1228	1398	29,27
BALSA	861	420	441	5,57
BARU	2813	1409	1404	19,31
BAITA	3585	1765	1820	32,18
BANITA	1153	606	547	14,75
BATRINA	137	73	64	4,63
BERIU	3378	1689	1689	18,28
BLAJENI	1109	543	566	12,78
BOSOROD	1999	1004	995	15,77
BRANISCA	1570	780	790	20,01
BRETEA ROMANA	2871	1408	1463	28,61
BUCES	1930	965	965	15,71
BUCURESCI	1609	780	829	23,29
BULZESTII DE SUS	281	141	140	2,55
BUNILA	326	166	160	4,4
BURJUC	835	422	413	12,84
CARJITI	661	325	336	14,64
CERBAL	471	243	228	3,66

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

CERTEJU DE SUS	3078	1567	1511	35,4
CRISCIOR	3961	1961	2000	98,56
DENSUS	1516	758	758	11,14
DOBRA	3393	1688	1705	24,56
GENERAL BERTHELOT	913	437	476	29,7
GHELARI	2124	1043	1081	45,36
GURASADA	1472	730	742	15,84
HARAU	2118	1054	1064	42,48
ILIA	3704	1835	1869	40,53
LAPUGIU DE JOS	1440	711	729	13,79
LELESE	406	193	213	5,36
LUNCA CERNII DE JOS	913	493	420	6
LUNCOIU DE JOS	1801	852	949	36,37
MARTINEȘTI	987	497	490	16,23
ORASTIOARA DE SUS	2172	1073	1099	9,47
PESTISU MIC	1150	571	579	22,43
PUI	4337	2180	2157	18,96
RAPOLTU MARE	1989	966	1023	24,56
RAU DE MORI	3228	1586	1642	8,36
RACHITOVA	1334	641	693	18,13
RIBITA	1289	632	657	17,66
ROMOS	2790	1372	1418	27,34
SANTAMARIA-ORLEA	3175	1572	1603	46,83
SARMIZEGETUSA	1195	590	605	16,34
SALASU DE SUS	2330	1125	1205	10,45
SOIMUS	3538	1776	1762	51,58
TELIUCU INFERIOR	2574	1284	1290	65,16
TOMESTI	1036	506	530	17,44
TOTESTI	1890	920	970	85,79
TOPLITA	771	382	389	15,19
TURDAS	2114	1046	1068	71,71
VATA DE JOS	3688	1855	1833	18,2
VALISOARA	1244	634	610	36,55
VETEL	2845	1415	1430	24,98
VORTA	810	420	390	7,87
ZAM	1711	869	842	10,57
Total județ Hunedoara – localități Convenția Carpatică	475.542	232.193	243.349	
Total județ Hunedoara	475.542	232.193	243.349	
JUDEȚUL MARAMUREȘ				
MUNICIPIUL BAIA MARE	148581	71249	77332	636,4
MUNICIPIUL SIGHETU MARMATIEI	44332	21588	22744	327,51
ORAS BAIA SPRIE	17098	8323	8775	178,07
ORAS BORSA	29813	14960	14853	70,29
ORAS CAVNIC	5350	2590	2760	226,79

ORAS DRAGOMIRESTI	3279	1618	1661	32,44
ORAS SALISTEA DE SUS	5160	2633	2527	79,67
ORAS SEINI	9578	4691	4887	162,59
ORAS TARGU LAPUS	13320	6608	6712	53,85
ORAS TAUTII-MAGHERAUS	7998	3980	4018	66,29
ORAS VISEU DE SUS	18329	9050	9279	41,37
BARSANA	4747	2395	2352	64,9
BAIUT	2462	1230	1232	21,69
BISTRA	4354	2282	2072	32,91
BOCICOIU MARE	4531	2277	2254	188,63
BOGDAN VODA	3096	1588	1508	91,46
BOTIZA	2634	1331	1303	35,21
BUDESTI	3135	1619	1516	36,77
CALINESTI	3204	1613	1591	48,46
CAMPULUNG LA TISA	2494	1256	1238	74,49
CICIRLAU	4161	2093	2068	55,48
CERNESTI	3662	1809	1853	38,13
CUPSENI	3531	1767	1764	39,43
DESESTI	2416	1170	1246	16,76
GIULESTI	3233	1589	1644	39,05
GROSII TIBLESULUI	2112	1061	1051	17,12
IEUD	4405	2314	2091	58,11
LAPUS	3695	1807	1888	42,69
LEORDINA	2449	1212	1237	81,8
MOISEI	9292	4700	4592	82,5
OCNA SUGATAG	4223	2114	2109	49,57
ONCESTI	1513	761	752	73,27
PETROVA	2516	1248	1268	59,83
POIENILE DE SUB MUNTE	10241	5348	4893	34,91
POIENILE IZEI	909	433	476	56,57
REMETI	3216	1644	1572	47,07
REPEDEA	4926	2578	2348	43,32
RONA DE JOS	2057	1028	1029	90,5
RONA DE SUS	4658	2390	2268	68,2
ROZAVLEA	3229	1645	1584	74,69
RUSCOVA	5581	2912	2669	136,1 6
SARASAU	2729	1362	1367	139,8 1
SACEL	3541	1810	1731	44,32
SAPINTA	3179	1573	1606	22,84
STRIMTURA	3773	1873	1900	41,2
SUCIU DE SUS	4043	2050	1993	35,25
SIEU	2365	1198	1167	111,66
SISESTI	5490	2767	2723	60,99
VADU IZEI	2915	1465	1450	173

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

WISEU DE JOS	5194	2541	2653	92,98
Total județ Maramureș – localități Convenția Carpatică	448.749	221.143	227.606	
Total județ Maramureș	527.663	260.051	267.612	
JUDEȚUL MEHEDINȚI				
MUNICIPIUL DROBETA- TURNU SEVERIN	111048	53589	57459	2029,76
MUNICIPIUL ORSOVA	13135	6302	6833	244,51
ORAS BAIA DE ARAMA	5629	2844	2785	61,78
BALA	3910	2008	1902	38,67
BALTA	1054	504	550	8,56
BILVANESTI	946	474	472	19,69
BREZNITA-OCOL	4008	2072	1936	42,36
CIRESU	507	250	257	9,58
DUBOVA	953	449	504	5,8
ESELNITA	2897	1464	1433	15,59
GODEANU	624	299	325	13,91
ILOVAT	1240	620	620	15,47
ILOVITA	1335	695	640	16,2
ISVERNA	2143	1071	1072	15,3
IZVORU BIRZII	2774	1414	1360	40,25
OBIRSIA-CLOSANI	1061	523	538	20,52
PODENI	863	438	425	11,93
PONOARELE	2482	1255	1227	40,03
SOVARNA	1139	581	558	31,07
SVINITA	978	464	514	10,69
Total județ Mehedinți – localități Convenția Carpatică	158.726	77.316	81.410	
Total județ Mehedinți	290.253	143.016	147.237	
JUDEȚUL MUREȘ				
ORAS SOVATA	10620	5158	5462	65,38
CHIERU DE JOS	1570	805	765	13,62
DEDA	4397	2203	2194	56,68
EREMITU	4104	2188	1916	49,38
GURGHU	6261	3217	3044	49,54
HODAC	5150	2563	2587	52,72
IBANESTI	4292	2193	2099	13,71
LUNCA BRADULUI	2110	1113	997	6,8
MAGHERANI	1340	652	688	23,09
RASTOLITA	1867	957	910	7,02
RUSII-MUNTI	2232	1121	1111	52,13
STINCENI	1480	751	729	11,88
VATAVA	1978	1000	978	11,65
Total județ Mureș – localități Convenția Carpatică	47.401	23.921	23.480	
Total județ Mureș	597.849	293.502	304.347	
JUDEȚUL NEAMȚ				

MUNICIPIUL PIATRA NEAMȚ	116492	54982	61510	1503,7
ORAS BICAZ	8764	4314	4450	63,1
AGAPIA	4300	1790	2510	73,28
ALEXANDRU CEL BUN	5988	2986	3002	71,11
BALTATESTI	4281	2144	2137	123,37
BICAZ-CHEI	4650	2372	2278	45,44
BICAZU ARDELEAN	3953	2053	1900	35,39
BORCA	6665	3368	3297	32,48
BORLESTI	9525	4837	4688	88,48
CEAHLAU	2500	1240	1260	26,16
CRACAOANI	4485	2257	2228	33,27
DAMUC	3093	1575	1518	17,36
DOBRENI	1775	867	908	75,44
DUMBRAVA ROSIE	8264	4154	4110	157,2
FARCASA	3236	1617	1619	35,05
GÂRCINA	4924	2460	2464	40,19
GRINTIES	2525	1296	1229	18,2
HANGU	3995	2036	1959	32,84
PINGARATI	5470	2720	2750	59,18
PIATRA SOIMULUI	8634	4416	4218	44,87
PIPIRIG	9054	4654	4400	46
POIANA TEIULUI	5018	2469	2549	30,29
TARCAU	3505	1721	1784	8,79
TASCA	2645	1344	1301	27,66
TAZLAU	2842	1417	1425	17,55
VÂNATORI-NEAMȚ	8757	4462	4295	52,41
Total județ Neamț – localități Convenția Carpatică	245.340	119.551	125.789	
Total județ Neamț	580.933	286.127	294.806	
JUDEȚUL PRAHOVA				
ORAS AZUGA	4936	2369	2567	59,44
ORAS BREAZA	16911	8237	8674	335,07
ORAS BUSTENI	10013	4785	5228	133,01
ORAS COMARNIC	12594	6169	6425	139,98
ORAS SINAIA	11822	5506	6316	132,43
ORAS SLANIC	6073	2933	3140	152,47
ADUNATI	2112	1067	1045	93,04
ALUNIS	3462	1721	1741	129,23
BERTEA	3242	1654	1588	61,96
BREBU	7231	3639	3592	123,71
CERASU	4706	2387	2319	39,01
CORNU	4318	2090	2228	285,77
DRAJNA	5436	2635	2801	97,66
IZVOARELE	6774	3398	3376	91,9
MANECIU	10790	5287	5503	45,64

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

POSESTI	3962	2012	1950	72,05
SECARIA	1252	637	615	27,68
STARCHIOJD	3892	1991	1901	46,26
SOTRILE	3356	1711	1645	114,11
STEFESTI	2415	1225	1190	55,28
TALEA	1063	540	523	42,78
TEISANI	3750	1839	1911	124,09
VALEA DOFTANEI	6751	3378	3373	23,61
Total județ Prahova – localități Convenția Carpatică	136.861	67.210	69.651	
Total județ Prahova	815.741	395.451	420.290	
JUDEȚUL SĂLAJ				
MUNICIPIUL ZALAU	69915	34152	35763	776,06
ORAS JIBOU	11948	5905	6043	184,78
AGRIJ	1406	705	701	42,57
ALMASU	2197	1067	1130	13,76
BUCIUMI	2638	1346	1292	27,38
CIZER	2244	1151	1093	31,5
CREACA	2779	1378	1401	37,47
FILDU DE JOS	1390	678	712	22,11
HALMASD	2452	1210	1242	41,01
HOROATU CRASNEI	2620	1302	1318	31,05
MARCA	2751	1375	1376	56,87
MESESENI DE JOS	3129	1567	1562	49,78
MIRSID	2406	1165	1241	45,16
PLOPIS	2593	1312	1281	32,26
ROMANASI	3122	1570	1552	47,05
SAG	3378	1689	1689	38,44
TREZNEA	1041	508	533	28,1
VALCAU DE JOS	3267	1681	1586	51,67
Total județ Sălaj – localități Convenția Carpatică	121.276	59.761	61.515	
Total județ Sălaj	248.794	122.163	126.631	
JUDEȚUL SATU MARE				
ORAS NEGREȘTI-OAS	16908	8306	8602	129,94
ORASU NOU	3946	1929	2017	62,42
BATARCI	3896	1990	1906	65,17
BIXAD	7560	3888	3672	97,76
CALINEȘTI-OAS	5125	2613	2512	122,37
CAMARZANA	2480	1281	1199	50,24
CERTEZE	5847	2977	2870	57,71
GHERTA MICA	3673	1895	1778	94,54
HALMEU	5353	2708	2645	102,1
MEDIESU AURIT	6828	3358	3470	66,11
TARNA MARE	4054	2022	2032	78,92
TARSOLT	3115	1637	1478	96,29
TURT	8240	4228	4012	100,67

TURULUNG	4267	2086	2181	74,05
VAMA	4096	2035	2061	80,25
Total județ Satu Mare – localități Convenția Carpatică	85.388	42.953	42.435	
Total județ Satu Mare	392.129	191.602	200.527	
JUDEȚUL SIBIU				
ORAS AVRIG	15698	7891	7807	93,23
ORAS CISNADIE	18872	9247	9625	136,14
ORAS MIERCUREA SIBIULUI	4838	2400	2438	56,84
ORAS SALISTE	5954	2974	2980	26,25
ORAS TALMACIU	8102	4010	4092	43,71
ARPASU DE JOS	8102	1428	1428	25,67
BOITA	1659	840	819	16,56
CARTISOARA	1335	659	676	15,57
CRISTIAN	4161	2055	2106	58,47
GURA RAULUI	3736	1873	1863	35,43
JINA	4008	2029	1979	12,39
ORLAT	3347	1640	1707	56,71
POIANA SIBIULUI	2283	964	1319	97,27
POPLACA	1791	926	865	54,82
PORUMBACU DE JOS	3273	1648	1625	17,7
RACOVITA	2960	1460	1500	52,8
RAU SADULUI	626	342	284	20,3
RASINARI	5773	2897	2876	45,15
SADU	2518	1215	1303	53,59
TILISCA	1523	717	806	28,86
TURNU ROSU	2416	1169	1247	30,98
Total județ Sibiu – localități Convenția Carpatică	97.729	48.384	49.345	
Total județ Sibiu	463.436	226.090	237.346	
JUDEȚUL SUCEAVA				
MUNICIPIUL CAMPULUNG MOLDOVENESC	20328	9728	10600	143,61
MUNICIPIUL VATRA DORNEI	17342	8360	8982	120,15
ORAS BROSTENI	6558	3317	3241	15,45
ORAS FRASIN	6652	3340	3312	76,19
ORAS GURA HUMORULUI	17115	8259	8856	245,06
ORAS SOLCA	2611	1290	1321	53,8
ORAS VICOVU DE SUS	15929	7998	7931	375,51
ARBORE	7536	3765	3771	113,84
BREAZA	1628	814	814	19,23
BRODINA	4008	2037	1971	20,87
CACICA	4405	2193	2212	65,21
CAPU CAMPULUI	2479	1249	1230	45,76
CARLIBABA	1921	952	969	7,08
CIOCANESTI	1466	720	746	13,26

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

CORNU LUNCII	7368	3649	3719	87,7
COSNA	1484	724	760	7,13
CRUCEA	2125	1058	1067	14,04
DORNA CANDRENILOR	3057	1525	1532	15,89
DORNA-ARINI	2897	1465	1432	19,7
FRUMOSU	3519	1804	1715	35,32
FUNDU MOLDOVEI	4111	2050	2061	23,39
HORODNIC DE JOS	2486	1183	1303	97,22
HORODNIC DE SUS	5143	2583	2560	89,27
IACOBENI	2199	1120	1079	32,85
IZVOARELE SUCEVEI	2252	1167	1085	16,97
MARGINEA	10960	5516	5444	144,38
MALINI	7825	3948	3877	51,64
MANASTIREA HUMORULUI	3692	1798	1894	38,03
MOLDOVA-SULITA	2067	1056	1011	20,89
MOLDOVITA	5286	2762	2524	21,21
OSTRA	3189	1659	1530	31,41
PANACI	2302	1169	1133	16,74
PALTINOASA	5996	3078	2918	163,38
PIRTESTII DE JOS	2808	1403	1405	54,77
POIANA STAMPEI	2303	1175	1128	12,74
POJORITA	3013	1510	1503	21,88
PUTNA	3908	1999	1909	29,23
RASCA	5171	2666	2505	24,96
SADOVA	2511	1277	1234	36,89
SLATINA	5583	2923	2660	46,69
STRAJA	5912	3037	2875	131,23
STULPICANI	6100	3115	2985	28,15
SUCEVITA	3120	1542	1578	35,01
SARU DORNEI	4242	2117	2125	23,55
ULMA	2299	1186	1113	43,72
VALEA MOLDOVEI	4348	2181	2167	188,8
VAMA	6192	3073	3119	45,44
VATRA MOLDOVITEI	4523	2318	2205	25,67
VICOVU DE JOS	6471	3196	3275	154,07
VOITINEL	4764	2444	2320	195,57
Total județ Suceava – localități Convenția Carpatică	261.204	130.498	130.706	
Total județ Suceava	740.861	367.480	373.381	
JUDEȚUL TIMIȘ				
ORAS FAGET	7640	3787	3853	50,64
BARNA	1584	834	750	20,15
CRICIOVA	1633	829	804	32,33
CURTEA	1287	622	665	29,03
FIRDEA	1778	904	874	13,57
NADRAG	2954	1466	1488	22,29

PIETROASA	1087	586	501	6,95
TOMESTI	2132	1046	1086	15,13
Total județ Timiș – localități Convenția Carpatică	20.095	10.074	10.021	
Total județ Timiș	739.217	356.232	382.985	
JUDEȚUL VÂLCEA				
ORAS BAILE OLANESTI	4590	2263	2327	27,93
ORAS BREZOI	7261	3601	3660	32,11
ORAS CALIMANESTI	8929	4308	4621	85,42
ORAS HOREZU	7129	3392	3737	60,96
BARBATESTI	3467	1739	1728	84,05
BERISLAVESTI	2775	1439	1336	41,42
BOISOARA	1334	680	654	16,71
CAINENI	2534	1293	1241	9,95
COSTESTI	3279	1595	1684	30,02
MALAIA	1839	924	915	4,69
MUEREASCA	2631	1351	1280	61,36
PERISANI	2305	1194	1111	14,61
RACOVITA	1837	979	858	31,48
SALATRUCEL	2156	1111	1045	53,16
STOENESTI	3490	1737	1753	70,24
TITESTI	833	428	405	32,55
VAIDEENI	4058	2009	2049	25,75
VOINEASA	1596	786	810	3,46
Total județ Vâlcea – localități Convenția Carpatică	62.043	30.829	31.214	
Total județ Vâlcea	406.314	199.211	207.103	
JUDEȚUL VRANCEA				
ANDREIASU DE JOS	1950	1001	949	18,92
NEGRILESTI	1717	879	838	52,11
NEREJU	4622	2441	2181	25,33
NISTORESTI	2305	1153	1152	9,2
PALTIN	2093	1070	1023	50,7
PAULESTI	1999	1033	966	11,53
SOVEJA	2326	1085	1241	24,37
TULNICI	4149	2100	2049	18,26
VINTILEASCA	2077	1024	1053	32,8
VRANCIOAIA	2845	1452	1393	49,06
Total județ Vrancea – localități Convenția Carpatică	26.083	13.238	12.845	
Total județ Vrancea	393.303	193.145	200.158	

sursa : Tempo online, INSSE, 2015

Anexa nr.2

Lista GAL-urilor din România ce includ comune din Convenția Carpatica (2013)

Nr. crt	Judetul	GAL	Structura	Suprafața Populația	Reprezentant legal	Adresa
1	Alba	Asociația din Zona Văilor Ampoiului și Mureșului	Comune– Almasu Mare, Blandiana, Ceru Bacainti , Metes, Sibot, Vintu de Jos , Pianu de Sus, Sascior, Salistea , Romos. Orașe– Zlatna	1124 kmp 37363 loc	Bârsan Constantin Mircea	Adresa:Str. Principală, nr. 34,B, bl. P2 cod 517750,Comuna Șibot, jud. Alba Tel./Fax: 0258 760 480 Fax: 0358401 301 Mobil: 0744 636 591;0760 031 519 E-mail:gal.vavm@yahoo.com www.galvam.ro
2.	Arad	Asociația "VALEA SUPERIOARA A CRIȘULUI ALB	Comune– Bocsig (AR), Bârsa. Dezna, Buteni, Chisindia, Almas , Dieci, Gurahont , Brazii, Plescuta , Vârfurile, Halmagiu, Halmagel, Cristiorul de Jos –BH Orașe: Sebiș	1451 kmp 38122	Giurescu Dumitru	Adresa: Com. Bîrsa, nr. 359,C.P. 317025, jud.Arad Tel:0357440 932; 0357440 931 Fax: 0357 440 930 Mobil: 0733 985 216, 0736 355 258 E-mail:office@gal-valea -superioara-a-crisului-alb.ro; www.gal-valea-superioara-a-crisului-alb.ro
		Asociația Podgoria –Miniș –Maderat	Comune–Păuliș, Ghioroc , Covăsint, Siria , Târnova, Silindia, Taut . Orașe– Pancota	901 kmp 59139	Popa Garofița	Adresa: Șiria, str. 85 Infanterie, Nr. 162, Județul Arad, Cod poștal 317340 Tel: 0257384 040 Fax: 0257531 449 Mobil: 0747 776 169; 0728 042 760 E-mail: galpodgoriaminismaderat@yahoo.ro www.galpodgoriaminismaderat.ro

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

3	Argeș	Asociația Muscelean și European	Comune– Albeștii de Muscel , Dâmbovicioara , Mioarele, Stoenești , Bughea de Jos, Bughea de Sus , Cetățeni , Dragoslavele , Poienarii de Muscel, Rucăr, Valea Mare Pravăț , Vălenii-Dâmbovița	941,5 37590	Năftănilă Ion	Adresa:Comuna Valea Mare Pravăț, sat Nămăești, str. Malului, nr. 49, C.P. 117805, jud. Argeș Tel:0248557 364 /Fax: 0248557 112 Mobil: 0743 190 992; E-mail: office@galmuscel.ro , galmuscel@yahoo.ro www.galmuscel.ro
		Asociația FĂGĂRAȘUL DE SUS –ȚINUTUL POSADELOR	Comune– Albestii de Arges Arefu , Brădulet , Corbeni , Corbi, Ciocănești, Domnești, Musătești, Nucsoara , Pietrosani, Runcu, Sălătrucu , Tigveni,Valea Danului, Valea Iasului	1555,6 49624	Adrian Achim	Adresa:Str. Constantin Brâncoveanu nr. 2,sat, com. Domnești, Județul Arges C.P.117370 Tel./fax.:0248269 942 Mobil: 0374 058 079, 0749 024 299 Email:office@gal-tinutulposadelor.ro tinutulposadelor@gmail.com www.gal-tinutulposadelor.ro
4	Bacău	„Valea Muntelui”	Comune – Agăș , Asău , Brusturoasa , Dofteana , Ghimeș –Faget, Palanca , Poduri Orașe– Dărmănești	1404 60855	Vlad Ochiros	Adresa.com. Asau, sat Straja, C.P. 607020, Județul Bacău Tel/Fax:0234382 091 Mobil:0767 458 670 E-mail: office@galvalemuntelui.ro galvalemuntelui@yahoo.com www.galvalemuntelui.ro
		„Valea Troțușului”	Comune– Bârsănești , Helegiu, Gura Văii, Târgu Troțuș, Ștefan cel Mare, Buciumi, Cașin, Căiuți, Mănăstirea Cașin , Coțofănești, Urechești, Soveja	967 56684	Carmen Litoi	Adresa.com., sat Cașin, Andresești, nr. 14, județul Bacău, C.P. 607090 Tel.: 0334 428 334 Mobil:0748 025 303;0749 208 964 E –mail:galvaleatrotusuluibacau@yahoo.ro sau

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

						galvaleatrotusului@gal-valea-trotusului.ro www.gal-valea-trotusului.ro
5	Bihor	„Valea Crișurilor”	Comune Copăcel, Drăgești, Hidișelu de Sus, Ineu, Lăzăreni, Lugașu de Jos, Oșorhei, Săcădat, Tileagd, Vârciorog	657,84 36228	Dumitreanu Mihnea Andrei	Adresa sediu: sat Oșorhei, nr. 417, jud. Bihor, C.P. 417360 Punct de lucru: sat Oșorhei, nr.71,jud. Bihor Fax: 0259.313.213 Mobil:0740206 332 E-mail:galvaleacrisurilor@yahoo.com; dumitreanu@yahoo.com www.galvaleacrisurilor.ro
6.	Bistrița Năsăud	“Lider Bistrița Năsăud”	Comune– Ilva Mare, Ilva Mică, Leșu, Lunca Ilvei, Măgura Ilvei, Maieru, Poiana Ilvei, Rodna, Șanț Orașe– Sângeorz Băi	987,06 44277	Borș Vasile	Adresa: com. Maieru, str. Principala Nr. 813, județul Bistrița Năsăud Tel/Fax: 0264554 557 Mobil: 0727 301 144 E-mail: liderbistrita@yahoo.com liderbistrita@galleaderbistritanasaud.ro www.galleaderbistritanasaud.r
		„Țara Năsăudului”	Comune – Coșbuc, Dumitra, Feldru, Nimigea, Parva, Rebra, Rebrîșoara, Romuli, Salva, Telciu Orașe– Năsăud	1118,70 52220	Dumitru Mureșan	Adresa: Str. Vasile Nașcu, nr. 186, sat, Com. Feldru, Cod poștal 427080, Județ Bistrița Năsăud Tel/Fax:0263374901; Mobil.0744 699 034 E-mail: taranasaudului@yahoo.com www.taranasaudului.ro

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

7	Brașov	"Ținutul Bârsei"	Comune- Bod, Dumbrăvița, Feldioara, Hălchiu, Hărman, Sânpetru, Crizbav, Hăghig, Vâlcele	507,76 35449	Dragoș Florin David	Adresa: B-dul Eroilor nr 8, cam 209 (Clădirea Primăriei), CP 500007, jud. Brașov Tel:0268547616 , Fax:0268 547 676 Mobil:0730 990 611 Email :tinutulbarsei@gmail.com www.tinutulbarsei.wordpress.com
		Asociația Transilvană Brașov Nord	Comune - Apața, Augustin, Bunești, Cața, Hoghiz, Homorod, Jibert, Măieruș, Ormeniș, Racoș, Ticușu, Ungra Orașe-Rupea	1178 37232	Pascu Mihai Lucian	Adresa: Str. Republicii, nr. 124, Bl. Incinta Casei Orășenești, Loc. Rupea, județul Brașov Adresa de corespondență: Str. Apullum nr. 3 , C.P. 500096, mun Brașov, județul Brașov Tel:0268470 505,Fax:0268470 504 Mobil:0744 502 370 E-mail:officegalatbn@gmail.com contact@galatbn.ro www.galatbn.ro
8	Buzău	"Valea Buzăului"	Comune- Viperesti, Cislau, Calvini, Catina, Lapos, Panatau, Colti, Gura Teghii, Siriu. Orașe: Patarlagele	1109,98 35795	Dragomir Eusebiu Florin	Adresa:Str. Culturii nr. 64, Comuna Cislău, Județul Buzău ,C.P. 127185 Tel:0238551580 , Fax:0238551363 Mobil: 0744 356 758 E-mail: gvaleabuzaului@yahoo.com www.galvaleabuzaului.ro
9	Caras Severin	"Poarta Almăjului"	Comune- Iablanița, Mehadia, Cornea, Lăpușnicel, Bozovici, Cornereva, Mehadica, Domașnea, Luncavița, Topleț, Prigor, Padeș Orașe- Băile Herculane,	2011 39980	Terteleacă Victor	Adresa-Comuna Iablanița, Sat Petnic, nr.1, jud Caraș-Severin, C.P. 327237 Tel.:0762 648 520; 0740 204 129 Fax:0355 816 734 E-mail: poartaalmajului@yahoo.com

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

						office@poartaalmajului.ro www.poartaalmajului.ro
10	Cluj	“Napoca Porolissum”	Comune–Aghireșu, Agrij, Buciumi, Căpușu Mare, Creaca, Cuzăplac, Gilău, Măguri Răcătău, Românași, Sânmihaiu Almașului, Treznea, Valea Ierii	1272,28 36667	Adina –Mihaela Pășcoiu	Adresa. Aghireșu, nr. 86, Jud. Cluj Tel/Fax: 0264 554 557 Mobil: 0731 996 699, 0727 301 144 E-mail:napoca_porolissum@yahoo.com napoca@napocaporolissum.ro www.napocaporolissum.ro
		„Lider Cluj”	Comune – Așchileu, Baci, Ciurila, Florești , Hida, Iara, Panticeu, Săvădisla, Sînpaul	794,76 38808	Vancea Ioachim	Adresa: str. Avram Iancu nr. 170, Loc. Florești, jud Cluj Tel/Fax: 0264554 557 Mobil:0727 809 866, 0727 301 144 E-mail:lidercluj@yahoo.com lidercluj@gallidercluj.ro www.gallidercluj.ro
11	Covasna	“Alutus regio Egyesulet”	Comune– Aița Mare, Arcuș, Bățani, Belin, Bixad, Bodoc, Brăduț, Ghidfalău, Malnaș, Micfalău, Valea Crișului, Vârgheș Orașe– Baraolt	1040,59 38786	Demeter Janos	Adresa– str. Principală, nr. 65, Com. Bodoc, C.P. 527035, jud Covasna Tel: 0722 398 220; 0733 009 040 Email: office@alutusregio.ro www.alutusregio.ro
		„Angustia” Egyesulet	Comune– Brețcu, Catalina, Cernat, Estelnic, Ghelintă, Lemnia, Mereni, Ojdula, Poian, Sânzieni, Turia, Zăbala	1156,33 40236	Attila Varga	Adresa: com. sat Estelnic, nr. 167, C.P.527143, jud. Covasna Tel: 0267366670, Fax:0267366 680 Mobil:0745 455 529 E-mail:galangustia@gmail.com www.angustia.ro
12	Dâmbovița	„Bucegi –Leaota”	Comune– Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Runcu, Moțăieni, Bezdead	510 32407	Pavel Ion	Adresa: str. Principală, nr. 200, com. sat Buciumeni, jud.Dâmbovița, CP 137065

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

			Orașe– Fieni			Tel/Fax:0245 777 002 Mobil: 0722 775 956, 0729 856 986 E-mail:galbucegileaota@bucegileaota.ro www.bucegileaota.ro
13	Gorj	„Parâng”	Comune– Baia de Fier, Bengești–Ciocadia, Bumbesti–Pitic, Crasna, Polovraci, Alimpesti, Scoarța, Alunu Orașe–Novaci	872 36991	Epure Gheorghe	Adresa: com. Polovragi, nr.293 A, jud.Gorj Tel.: 0785 256.051 E-mail: gal_parang@yahoo.com
14	Harghita	Sovidek –Hegyalja Helyi Akciocsoport Egyesulet”	Comune– Brădești, Corund, Dealu, Lupeni, Praid, Vărșag, Zetea	816 32195	Borboly Csaba	Adresa: Com. Praid, Bl. 141, Ap. 1, Jud. Harghita, Cod poștal 537240 Mobil: 0744 399 282, 0749 126 755 Fax: 0266 244 451 E-mail:office@sovidek-hegyalja.ro www.sovidek-hegyalja.ro
		LEADER “CSIK”	Comune– Tușnad, Cozmeni,Sânmartin, Ciucsângeorgiu, Sânsimion, Siculeni, Mihăileni, Leliceni, Sântimbru, Lunca de Jos, Mădăraș, Sâncrăieni, Cârța, Plăieșii de Jos, Păuleni–Ciuc, Frumoasa, Racu, Dănești, Lunca de Sus, Ciceu, Tomești, Sândominic Orașe– Băile Tușnad	2027 65681	Zoltan Andras	Adresa: str.Szek nr.123, Miercurea Ciuc, Jud– Harghita, C. p. 530203, Tel: 0720 110 605; 0745 654 922 E-mail: office@csikleader.ro www.csikleader.r

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

		Regiunea Giurgiu- G10	Comune- Remetea, Joseni, Susnei, Lăzarea, Ditrău, Tulgheș, Corbu, Ciumani, Voșlăbeni Orașe- Borsec	1390 41350	Bakos Szabolcs	Adresa: str. Piața Cseres Tibor nr. 22, com. Remetea, jud. Harghita CP 537250 Tel/Fax: 0266 352 360 Mobi: 0740 294 282 , 0752 314 740 E-mail: office@g10.ro www.g10.ro
		“Homorod –Rika- Târnava”	Comune - Atid, Avramesti, Capalnita , Darjiu, Feliceeni, Lueta , Ulies, Martinisi, Meresti , Mugeni, Ocland , Porumbeni, Secuieni, Sacel, Satu Mare, Simonesti Orașe- Vlăhița	1343 45094	Kalman Sandor	Adresa: str. Principala, nr. 503, com. Merești, jud. Harghita, CP 537225 Tel: 0729 810 975, 0744 597 643 Fax: 0266 210 049 E-mail: office@rikaregio.ro www.rikaregio.ro
15	Hunedoara	Țara Hațegului – Ținutul Pădurenilor	Comune- Bătrâna, Bunila , Cerbal, Dobra, Ghelari, Ilia, Lelese, Lunca Cernii de Jos, Lapugiu de Jos , Pestisul Mic, Teliucu Inferior, Toplița, Vetel, Baru, Banita, Densus, General Berthelot, Pui, Rachitova, Rau de Mori, Sălașu de Sus, Sântămăria-Orlea , Montana, Sarmizegetusa, Totești, Rusca	2716,24 47668	Micu Carmen	Adresa: com. sat Vetel, str. M. Eminescu, nr. 256, jud. Hunedoara Tel/Fax : 0354 411 150 Mobil: 0740 209 519, 0768 859 096 E-mail: contact@tarahategului -tinutulpadurenilor-gal.ro padurenihd.leader@gmail.com www.tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro
		“Țara Zarandului”	Comune- Baia de Criș, Băița, Blăjeni, Buceș, Bucureșci, Criscior, Bulzeștii de Sus , Certeju de Sus, Luncoiu de Jos, Ribița, Tomești, Vața de Jos, Vălișoara	1116 31725	Ovidiu Ilie Furdui	Adresa: str. Calea Moșilor, nr. 43, C.P. 337200, Loc. Criscior, jud. Hunedoara Mobil: 0746131180 E-mail: tara.zarandului@gmail.comoffice@tara-zarandului.ro galtarazarandului@tara-zarandului.ro www.tara-zarandului.ro

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

16	Maramureș	„Mara –Gutii”	Comune– Bârsana, Budești, Giulești, Desești, Săpânța, Ocna Șugatag, Vadu Izei, Sarasău Călinești, Oncești, Câmpulung la Tisa Orașe– Cavnic	783,23 39156	Pop Vasile	Adresa: str. Unirii, nr. 1D, com. Ocna Șugatag, cp. 437205, jud. Maramureș Tel/Fax: 0262 374 133, 0262 224 035 Mobil: 0751 944 353 0728316425 E-mail: gal.maragutai@yahoo.com., contact@gal-maragutai.ro www.gal-maragutai.ro
17	Mehedinți	„Ținutul Cloșani”	Comune– Bălvanesti, Godeanu, Balta, Sisesti, Ilovat, Florești, Broșteni, Căzănești, Malovat, Izvoru Barzii, Sovarna, Obârșia Cloșani, Cireșu, Bala, Ponoarele, Corcova, Ilovita, Husnicioara, Isverna, Podeni Orașe, Baia de Aramă	1572,23 49142	Cristian Iohan Sallai	Adresa: com. Izvorul Bărzii, sat Hălânga, jud. Mehedinți Tel: 0372521173 Mobil: 0729748291; 0767 528 185 E-mail: tinutul.closani@gmail.com www.tinutulclosani.ro
18	Mureș	“Valea Nirajului”	Comune– Acățari, Bereni, Corunca, Eremitu, Crăciunești, Gălești, Gh. Doja, Hodoșa, Livezeni, Măgherani, Păsăreni, Vărgata Orașe– Miercurea Nirajului	607 37624	Daszkel Laszlo	Adresa: str. Trandafirilor nr. 79, Miercurea Nirajului, jud Mureș, CP 547410 Tel/Fax: 0265576 024; 0265 571 352 Fax: 0265 571 334 Mobil: 0744 302 866 E-mail: office@valeanirajului.ro, www.valeanirajului.ro
19	Neamț	„Ceahlău”	Comune– Bicazu –Chei, Bicazu –Ardelean, Borca, Ceahlău, Dămuc, Fărcașa, Grințieș, Hangu, Pipirig, Poiana Teiului, Râșca, Tașca Orașe– Bicaz	1850 60940	Pintilie Ștefania	Adresa: com. sat Hangu, Jud. Neamț Tel: 0754 643 936/Fax: 0333 819 473 Email: gal.ceahlau@gmail.com galceahlau@gal-ceahlau.ro www.gal-ceahlau.ro
		“Nicolae Roznovanu”	Comune– Dochia, Balcani, Borlești, Mărgineni, Piatra Șoimului, Tazlău,	694,01 51242		Adresa: str. Principală, nr. 1 nr. 285, Loc. Zănești, Jud. Neamț

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

			Zănești Orașe- Roznov			Tel./Fax: 0233 283 471 Mobil: 0747 665 555, 0721 693 648, 0759 012 130. E-mail : office@galnicolaeroznovanu.ro www.galnicolaeroznovanu.ro
20	Prahova	Treimea Colinelor Brebu-Aluniș- Vărbilău	Comune-Brebu, Aluniș, Vărbilău	127,36 18917	Ilioiu Gheorghe	Adresa: Loc. Brebu, sat Brebu Mănăstirei, str. Principala nr. 13, jud Prahova Tel:0244 357 521 , 0244 358 096 Mobil:0724 567 298 E-mail: gal.treimeacolinelor@gmail.com galtreimeacolinelor@galtreimeacolinelor.eu www.treimeacolinelor.eu
21	Sălaj	„Valea Crașnei și Barcăului”	Comune-Balc, Boghiș, Crasna, Camăr, Valcău de Jos, Măeriște, Virșolț, Meseșenii de Jos , Carastelec, Nușfalău, Pericei.	602,32 36329	Pop Emeric	Adresa: Com. Crasna, str. Principala, nr. 13, jud. Sălaj, C.P.457085 Tel/Fax: 0260 636.010 E-mail: galcrasnabarcau@yahoo.com
		„Poarta Transilvaniei”	Comune-Bulz, Ciucea, Cizer, Fildu de Jos , Negreni, Sâg, Almașu .	591,97 17225	Blaga Petru Cristinel	Adresa: com., sat Negreni, str. Principala nr. 63, jud. Sălaj, CP.407440 Tel/Fax:0264 258.222/ Tel:0723 346.600 E-mail:poartatransilvaniei@gmail.com
22	Satu Mare	„Țara Oașului”	Comune- Turț, Tarna Mare, Gherța Mică, Camarzana, Batarci, Călinești-Oaș , Vama, Certeze , Remeți, Târșolț , Bixad, Orașu Nou + Racșa	755,30 55229	Ioan Ciupac	Adresa: str. Eroilor, nr. 18, com. Turț, jud. Satu Mare, c.p. 447530 Tel.0726 737 175/ Fax.0261 835 333 Mobil:0741 074 348; 0743 118 088 E-mail:galtaraaoasului@yahoo.com office@galtaraaoasului.ro www.galtaraaoasului.ro

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

23	Sibiu	“Mărginimea Sibiului”	Comune – Cristian, Gura Râului, Jina, Orlat, Poiana Sibiului, Poplaca, Rășinari, Râu Sadului, Sadu, Tilișca , Sugag. Orașe– Săliște	1318 38517	Bucur Bogdan	Adresa: str. A. Șaguna, nr. 539, cp. 557200, com Rășinari, Jud. Sibiu Tel/Fax:0269558658/ Mobil:0730 654 211; 0744 526 156/ Mobil:0720 057 307 E-mail: office@galmarginimeasibiului.ro gal_marginimea_sibiului@yahoo.ro www.galmarginimeasibiului.ro
		“Țara Oltului”	Comune: Arpașu de Jos , Cârța, Cârțișoara , Titesti, Porumbacu de Jos, Boița, Racovița , Turnu Roșu , Caineni, Boișoara. Orașe: Tălmăciu	1200 28626	Diaconu Dănuț	Adresa: Porumbacu de Jos, str. Principală, nr. 253, jud. Sibiu Tel: 0743 057 735 E-mail: tara.oltului@gmail.com
24	Suceava	“Bazinul Dornelor”	Comune– Broșteni, Cârlibaba, Ciocănești, Coșna, Crucea, Dorna –Arini, Dorna Candrenilor, Iacobeni, Panaci, Poiana Stampei, Șaru Dornei , Bilbor –Harghita.	2408,08 35991	Vasile Cozan	Adresa: com. Panaci, str. Panaci nr. 297, Jud. Suceava, C.P.727405 Tel/Fax: 0230.576546 Mobil: 0723 256 588; 0731 315 595; 0746 833 478 E-mail: galbazinuldornelor@yahoo.com galbazinuldornelor@galbazinuldornelor.ro www.galbazinuldornelor.ro
		“Bucovina de Munte”	Comune– Breaza, Frumosu, Fundu Moldovei, Izvoarele Sucevei, Moldova Sulița, Moldovița, Pojorâta, Sadova, Vama, Vatra Moldoviței .	1359 35402	Ioan Bogdan Codreanu	Adresa: str. Calea Bucovinei, nr. 26A, oraș Câmpulung Moldovenesc, jud. Suceava,C.P. 725100 Tel/Fax:0230313 049/Mobil:0724 363 210 , 0755 039 333 E-mail:galbucovinademunte@yahoo.ro www.bucovinademunte.ro

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

		„Sucevița-Putna”	Comune– Arbore , Ulma, Brodina , Burla, Cacica , Horodnic de Jos,Iaslovaț, Horodnic de Sus ,Putna, Mânăstirea Humorului, Marginea , Poieni, Solca , Straja , Sucevița , Volovăț Orașe– Solca	1028 63619	Iacoban Doina	Adresa: com. Marginea , nr. 2241, jud. Suceava Tel: 0230 551.994, 0744 503.469 Fax:0230 530.336 E-mail: galsucevitaputna@gmail.com
25	Timiș	„Țara Făgetului”	Comune– Balinț, Bârna , Bethausen, Curtea , Dumbrava, Mănăstur, Margina, Nădrag , Pietroasa , Săvârșin, Fârdea, Tomești, Traian Vuia. Orașe– Făget	880.87 49489	Ioan Ihasz	Adresa:s tr. Principală, nr. 157, com., sat Dumbrava, C.P. 307155, Jud. Timiș Tel./Fax.0256 325 721/Mobil.0724 561332 E-mail:leadertarafagetului@yahoo.com galtarafagetului@tarafagetului.ro www.tarafagetului.ro
26	Vâlcea	„Castra Traiana”	Comune– Șuici, Berislăvești, Bujoreni, Dăești, Malaia , Muereasca , Perișani , Racovița , Sălătrucei , Voineasa . Orașe– Brezoi	1545,36 32623	Gh. Valerian Popolan	Adresa:com. Dăești, sat Sâmbotin, Jud. Vâlcea/Adresă sucursală: Oraș Brezoi, str. Lotrului, nr. 42, Jud. Vâlcea Tel:0520 778 331/Fax:0350425873 E-mail:office@gal-castra-traiana.ro www.gal-castra-traiana.ro
		„Microregiunea Horezu”	Comune – Măldărești,Bărbătești, Costești, Oteșani, Slătioara, Vaideeni, Stroești, Tomșani Orașe– Horezu	619,84 33068	Eugen Săvulescu	Adresa: Str. 1 Decembrie, Nr. 11, Oraș Horezu, Jud. Vâlcea Tel/Fax:0250 861.305 E-mail: galhorezu@horezuland.ro

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

27	Vrancea	“Țara Vrancei”	Comune – Năruja, Nereju, Negriști, Nistorești, Paltin , Valea Sării, Vrâncioaia, Spulber, Păulești , Bârsești, Tulnici , Vidra, Vizantea Livezile, Răcoasa, Câmpuri Orașe– Covasna	1644,79 56777	Popa Valentin	Adresa: com., sat Năruja, C.P.627220, Jud.Vrancea /Tel: 0237 677 380 Tel./Fax: 0237677 017/ Mobil: 0725 894 960 E-mail: office@tara-vrancei.ro galtaravrancei@tara-vrancei.ro www.tara-vrancei.ro
		“Valea Râmnicului”	Comune– Andreiașu de Jos , Broșteni, Chiojdeni, Dumitrești, Gura Calitei, Jitia, Mera, Valea Sălciei, Poiana Cristei, Reghiu, Vintileasca , Bisoca, Buda.	877 35304	Necula Ionel Gabriel	Adresa.com.Dumitresti (Caminul Cultural), Judetul Vrancea Tel:0744 220.520 E-mail: galvalearamnicului@gmail.com galvalearimnicului@galvalearimnicului.ro www.galvalearimnicului.ro

Tabel de sinteză privind indicatori demografici referitori la mediul urban și rural din Convenția Carpatică
în conformitate cu datele statistice oficiale din 2011 și 2014

Nr. crt.	Judetul	Total localități, din care în		Număr total populație		Natalitate ‰		Mortalitate ‰		Spor natural		Migrația	
				2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014
1	Alba	50	urban	187401	185544	8,39	7,79	8,67	9,13	- 52	-248	-379	-143
			rural	96607	95097	7,82	7,72	13,96	13,84	- 594	-582	82	63
2	Arad	30	urban	19856	19750	7,60	7,90	10,43	12,10	- 56	- 83	16	-70
			rural	74729	73074	7,65	7,29	15,82	16,18	- 610	- 649	96	96
3	Arges	15	urban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			rural	49068	48338	9,33	8,83	10,31	11,15	-195	-112	-103	-52
4	Bacău	23	urban	83615	82324	8,63	7,70	10,74	10,30	-176	-214	-283	-198
			rural	106447	105233	9,16	8,45	12,76	12,39	- 383	- 415	54	- 93
5	Bihor	45	urban	24140	23555	9,20	8,11	14,38	11,47	-27	-67	-140	-129
			rural	132986	130638	9,63	8,57	10,31	10,95	-632	-810	-117	-46
6	Bistrița Năsăud	29	urban	11405	11567	13,94	14,26	6,83	9,16	81	59	- 22	-17
			rural	111874	110989	10,22	9,96	9,80	10,16	47	-23	-243	-372
7	Brașov	44	urban	409573	408715	8,77	8,28	8,54	9,17	97	- 361	- 411	-85
			rural	135279	139199	13,26	12, 56	11,05	10,60	299	274	1096	1149
8	Buzău	13	urban	19761	19300	7,37	7,38	13,56	14,56	-151	-144	-68	-81
			rural	28320	27419	8,33	7,59	13,45	15,54	-145	-210	-169	-96
9	Caraș -Severin	59	urban	181163	175647	7,13	6,15	9,59	10,6	- 447	- 686	- 885	-1030
			rural	108841	106853	6,57	6,20	15,78	15,74	-1003	-1019	89	111
10	Cluj	25	urban	9741	9638	12,42	8,82	11,29	9,55	11	-7	11	-76
			rural	80088	86436	9,76	10,82	13,70	11,73	-315	-79	2063	2615

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

11	Covasna	44	urban	118121	116092	8,06	7,86	8,30	9,19	-28	-154	-608	-444
			rural	111884	112307	11,73	11,02	12,73	12,59	-112	-176	122	59
12	Dâmbovița	6	urban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			rural	24419	23928	7,17	8,15	12,33	12,79	-126	-111	7	-46
13	Gorj	13	urban	23841	23224	6,96	6,67	11,37	11,38	-105	-166	-66	-78
			rural	34381	33878	7,10	6,46	14,19	15,02	-244	-290	-9	64
14	Harghita	57	urban	139590	137692	8,68	8,87	8,29	8,39	54	67	-704	-626
			rural	164302	164489	10,51	10,69	12,20	12,17	-278	-243	305	203
15	Hunedoara	69	urban	380552	370454	6,71	6,65	10,11	11,24	-1232	-1706	-1923	-1866
			rural	107060	105088	6,14	6,72	15,86	15,72	-1041	-946	448	332
16	Maramureș	50	urban	306098	302838	8,96	7,53	8,39	9,23	174	-516	-684	-874
			rural	147490	145911	8,41	8,29	11,70	12,03	-485	-545	-125	-61
17	Mehedinți	20	urban	133427	129812	8,03	6,57	7,95	8,44	11	-243	-848	-920
			rural	29558	28914	6,56	6,50	17,83	18,33	-333	-342	-3	46
18	Mureș	13	urban	10778	10620	6,96	7,34	9,56	9,98	-28	-28	-148	-68
			rural	37035	36781	9,75	9,41	13,77	14,16	-149	-175	17	-17
19	Neamț	26	urban	127747	125256	6,76	7,07	7,07	8,40	-210	-269	-791	-559
			rural	120289	120084	8,17	8,50	8,50	12,15	-479	-419	273	222
20	Prahova		urban	64045	62349	5,93	6,16	12,43	12,19	-416	-376	-89	-243
			rural	76005	74512	7,29	7,14	13,05	12,99	-438	-436	-28	-108
21	Sălaj	18	urban	74512	74512	8,92	9,11	5,99	6,08	241	248	-444	-321
			rural	74512	39413	11,09	11,07	15,46	15,25	-174	-204	-9	-22
22	Satu Mare	15	urban	16938	16908	5,96	5,97	7,20	7,63	-21	-28	-17	11
			rural	68596	68480	7,71	7,59	9,75	9,07	-140	-101	-32	-33
23	Sibiu	21	urban	52893	53464	8,30	8,94	8,36	7,91	-3	55	110	231
			rural	44117	44265	10,93	10,89	11,58	11,11	-29	-10	85	12

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

24	Suceava	50	urban	86789	86535	9,51	8,77	10,44	10,41	-81	-142	-107	-167
			rural	173558	174669	11,29	10,74	10,47	11,28	142	-95	-15	-115
25	Timiș	8	urban	7680	7640	7,81	9,82	10,68	12,83	- 22	-23	-26	-16
			rural	12758	12455	7,29	8,35	15,99	14,13	-111	-72	-36	-25
26	Vâlcea	18	urban	28305	27909	8,06	8,67	9,61	11,00	- 44	- 65	-37	-101
			rural	35041	34134	8,16	7,70	14,27	12,69	- 214	-170	-98	-156
27	Vrancea	10	urban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			rural	26702	26083	9,66	8,24	14,16	14,53	-120	-164	-92	-91
28	Total	789											

Sursa: prelucrare și aranjare tabelară după date și informații ale INSSE, 2015.

Anexa nr. 4

Tabel privind gradul de evoluție demografică în localitățile urbane din Convenția Carpatică prin prisma populației totale.

Nr. crt.	Județul	Localitate urbană	1992	2002	2011	2014
1.	Alba	m. Alba Iulia	71168	66942	63538	73776
		M Aiud	31894	28934	22876	26543
		Abrud	6729	6195	5072	32506
		Baia de Arieș	5001	4669	3761	5595
		Câmpeni	8878	8080	7221	4158
		Cugir	31877	25977	21376	7761
		Sebeș	29754	28603	27019	27129
		Zlatna	9391	8612	7490	8076
2.	Arad	Lipova	11993	11236	10313	11511
		Pâncota	7474	7186	6946	8239
3.	Argeș	nu	0	0	0	0
4.	Bacău	m.Moinești	25560	24787	21787	24813
		Comănești	25020	24811	18568	24219
		Dărmănești	13921	14194	12247	14774
		Slănic Moldova	5323	4996	4198	5206
		Tg. Ocna	16122	13576	11300	13312
5.	Bihor	Aleșd	10842	10415	10066	11352
		Nucet	2523	2399	2165	2097
		Stei	10415	8736	6529	7596
		Vaşcău	3313	2854	2315	2510
6.	Bistrița Năsăud	Sângeorz Băi	10430	10200	9679	11567
7.	Brașov	m. Brașov	323736	285712	253200	291490
		m. Codlea	24547	23604	21708	26192
		m. Săcele	30234	29915	30798	35638
		Ghimbav – declarat oraș în 2002	5360	5112	4698	5885
		Predeal	7296	5615	4755	5282
		Râșnov	16347	15456	15022	17481
		Zărnești	26319	25446	23476	26747

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

8.	Buzău	Nehoiu	12659	11631	10211	11383
		Pătârlagele		8290	7304	7917
9.	Caraș Severin	Anina	11292	9167	7485	30803
		B. Herculane	6333	6019	5008	89862
		Caransebes	31878	28301	24689	9429
		Moldova Noua	16862	13917	12350	5284
		Oravita	15228	12858	11382	13806
		Otelu Rosu	13075	11749	10510	13604
		Resita	96918	87411	73282	12859
10.	Cluj	Huedin	9921	9439	9346	9638
11.	Covasna	m.Sfântu Gheorghe	68359	63363	56006	65446
		m. Tg. Secuiesc	22951	20488	18491	20500
		Baraolt	10399	9670	8672	9441
		Covasna	12476	11369	10114	11400
		Intorsura Buzăului	8612	8926	7528	9305
12.	Dâmbovița	nu	0	0	0	0
13.	Gorj	Bumbești- Jiu	11153	10617	8932	10232
		Novaci	6422	6105	5431	5783
		Tismana/ 2002	8476	7894	7035	7209
14.	Harghita	m. Gheorghieni	21444	20018	18377	20189
		m.M.Ciuc	46228	42601	38966	42382
		m. Odorheiu S.	39959	36967	34257	38785
		m. Toplița	17148	15880	13929	16158
		B. Tușnad	1953	1728	1641	1674
		Bălan	10867	7902	6115	8081
		Borsec	3053	2864	2585	2773
		Vlăhița	7613	7042	6898	7650
15.	Hunedoara	m. Brad	18853	16482	14495	16202
		m.Deva	78438	70834	61123	70919
		m.Hunedoara	81337	74415	60625	74961
		m.Lupeni	32853	31502	23390	27664
		m.Orăștie	24083	21213	18227	22796
		m.Petroșani	52390	46614	37160	43901
		m. Vulcan	34524	30555	24160	29404

		Aninoasa	5569	5106	4360	4853
		Călan	14438	13030	11279	13462
		Geoagiu	6525	5984	5294	5679
		Hațeg	11599	10910	9685	11007
		Petrila	29302	25840	22692	25472
		Simeria	14320	13895	12556	14131
		Uricani	12835	10227	8972	10003
16.	Maramureș	m.Baia Mare	149205	142856	123738	148581
		m.Sighetu Marmației	44185	42618	37640	44332
		Baia Sprie	16068	16609	15476	17098
		Borșa	27450	27667	27611	29813
		Cavnic	5770	5205	4976	5350
		Dragomirești/2002	3479	3132	3213	3279
		Săliștea de Sus		5196	4893	
		Seini	9180	10105	8987	9578
		Târgu Lăpuș	14251	13355	11744	13320
		Tăuții Măgheruș /2002	6553	6713	7138	7998
		Vișeu de Sus	19189	16879	15037	18329
17.	Mehedinți	m. Dr. T. Severin	112156	104557	92617	111048
		Baia de Aramă	5604	5648	5349	5629
		Orșova	15985	12965	10441	13135
18.	Mureș	Sovata	12074	9987	10385	10620
19.	Neamț	m. Piatra Neamț	123360	112872	85055	116492
		Bicaz	8806	8428	6543	8764
20.	Prahova	Azuga	6477	5213	4440	4936
		Breaza	19293	18199	15928	16911
		Bușteni	12451	10463	8894	10013
		Comarnic	13809	13378	11970	12594
		Sinaia	15407	12512	10410	11822
		Slănic	7626	7113	6034	6073
21.	Sălaj	m. Zalău	68404	65550	56202	69915
		Jibou	11980	11306	10407	11948
22.	Satu Mare	Negrești Oaș	16669	13871	11867	16908
23.	Sibiu	Avrig	14867	14260	12815	7807
		Cisnădie	17871	15648	14282	9625

Studiu privind dezvoltarea durabilă în Munții Carpați

		Miercurea Sibiului/2002	4182	4063	3910	2438
		Săliște	6103	5795	5421	5954
		Tălmăciu	9367	7147	6905	8102
24.	Suceava	m.Câmpulung Moldovenesc	22114	20041	16722	20328
		M. Vatra Dornei	18467	16321	14429	17342
		Broșteni/2004	6789	6603	5506	6558
		Frasin/2002	6553	6532	5876	6652
		Gura Humorului	16635	15656	13667	17115
		Solca	4772	2513	2188	2611
		Vicovu de Sus /2002	13082	14125	13308	15929
25.	Timiș	Oraș Făget/1994	7722	7213	6761	7640
26.	Vâlcea	B.Olănești	4778	4610	4186	4590
		Brezoi	7577	6859	6022	7261
		Călimănești	9094	8605	7622	8929
		Horezu	7245	6807	6263	7129
27.	Vrancea	nu	0	0	0	0

Sursa: INSEE, date statistice la Recensămintele populației din România.

Anexa nr.5

Unitățile de cercetare – dezvoltare din domeniul agricol care funcționează
în spațiul montan

Nr. crt.	Județul/Unitatea de cercetare din domeniul agricol	UAT-uri incluse în Convenția Carpatică
1.	ALBA – Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Blaj	Aiud
2.	ARAD – Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Miniș	Covăsânț, Ghioroc
3.	ARGEȘ – Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Voinești	Valea Mare – Pravăț
4.	BRAȘOV – Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov	Brașov, Codlea, Ghimbav, Hălchiu, Săcele
5.	CARAȘ – DSEVERIN – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor Caransebeș	Păltiniș, Sacu
6.	COVASNA – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof Tg. Secuiesc	Poiana, Tg. Secuiesc, Turia
7.	DÂMBOVIȚA – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor Bilciurești	Moroieni
8.	HARGHITA – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof Miercurea Ciuc	Frumoasa, Joseni, Păuleni – Ciuc, Sânsimion
9.	HUNEDOARA – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu	Geoagiu
10.	MARAMUREȘ – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Creșterea Bovinelor Sighet	Bocicoiu Mare, Ocna Șugatag, Remeți, Sarasău, Sighetu Marmăției
11.	SĂLAJ – Stațiunea de Cercetare și Producție Zalău pentru	Zalău
12.	SATU – MARE – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare Agricolă Livada	Turulung
13.	SIBIU – Institutul de Cercetare – Dezvoltare pentru Montanologie Cristian Sibiu	Cisnădie, Cristian
14.	SUCEAVA – Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare Agricolă Suceava	Moldova – Sulița, Pojorâta

